Ն. 4958 — 1882 ՅՈՒՆԻՍ 10 ԲԷՆԶԵՇԷՆՊԻՀ 23 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆԻՍ 22 ԲԷՆԶԵՇԷՆՊԻՀ — Ն. 4958

ՏԻԱԳԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին սէնելիկ մէհթա 10
Ալթը այ՝ " 5
Իւչ " " 3

Թաշրալար իչին մէհիտիյէ 10
ալթը այ՝ " 5
Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր-

ԻԼԱՆԼԱՐ՝

Պիրինճի տէֆա իչին սաթը 3 ղ.
Իքինճի " " " 2 ղ.
Իւչիւնճի " " " 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Մասնագասէր Էջմիածին

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իրան սրբասքնա գօնուլմասան իրանաթ ու իսթարամբն սաթը 5 ղ.
Մէքթուպլար կ. Ց. Փանոսեան խամինէ եազըլըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիշէնպիհ-պազարընտա Իբսի խանընտա Ն. 41։

١٢٩٨ ՀԱԶԻՐԱՆ ١٠ ١٢٩٩ ԵԱՊԱՆ ٧ 30 ՓԱՐԱ.

ԻԽԹԱՐ

Տիւնքի բէճամբզքն գապուլիյէ, պէրայի թէշվիկաթ, խասսէթէն մէքթուպտամուզա իհթիեաճ կէօրմէէրէք, միւվէզզիմիզ իքիշէր մէճիտիյէ իթայէ հիմմէթ իտէն պազը զաթլար պուլունուր իսէ, միւվէզզիմիզ եանընտա, լազըմ կէլէն մագպուզատան պուլունտուզուն. տան, իսթէյիպ ալապիլճէքլէրտիր։

ԹԷԼԵԿՐԱՖ

ՍԱՀԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Իսկէնտէրիեէ, 20 յունիս

Բէսմի —Եէնի գապինէթօ պէրվէճհի աթի թէշէք.քիւլ իյլէմիշտիր.

Բաղիպ բաշա, բէեիսի վիւքէլա վէ խարիճիեէ նազըրը,

Ահմէտ Բաշիտ բաշա, տախիլիեէ,

Ապտիւլրահման բաշա, մալիեէ,

Արապի բաշա, հարպիեէ,

Սիւլէյման Ապպաս բաշա, մէտ. ըիճ,

Մահմուտ բաշա էլֆալասքի, նա. ֆիա,

Հասան Եէհրի բաշա, էվգաֆ,

Եվրօբա գօնթրօլու իսաբէսի պաշ քեաթիպի Մ. Հօլտ պու կիւն նէֆ. սինէ սուի գաստ իթտի։

Լօնտրա, 20 յունիս

Մէճլիսի մէպուսան —Սըր Զարլս Տիլք Մ. Մագ-Գոնուն պիր սիւալինէ ճէվապէն, հիւքիւմէթին, Իսկէնտէրիեէ արպէտասընտան տօ. լաեր Մըսըր հիւքիւմէթինտէն մէ. թալիպաթտա պուլունմագտան իմ. թինա իյլէտիկինի, վէ ֆագաթ իլերուտէ Ինկիլիզ թէպասընքն զա. բար ու զիեանընքն քեամիլէն թազ. մինինի վէ քէնտիլերէ գարշը իճրա օլունան հագարէթտէն տօյաեը տախի, իեատէի նամուս ու նու. ֆուզ իչին լազըմ կէլէն թէտապի. րին իճրասընը թայէպ իյլէմէք հագ. գընը մուհաֆազա իթտիկինի պէ. եան իթտի։

Սիւվէիշ գանալընքն էմիյէթի հալի հագգընտա իրատ օլունան տիկէր պիր սիւալա ճէվապէն Սըր Զարլս Տիլք, Ինկիլթէրրանընքն գա. նալը մէզքիւրտան միւրուր ու ու. պուրու սէֆաեէնին սէրպէսթ օլ. մասը խուսուսունտա օլան մէնաֆիի միհիմմէսինէ հիւքիւմէթին բէք պիւեիւք պիր էհէմմիեէթ վերմէք. տէ օլաուզունու պէեան իյլէմիշտիր։

Ազատան պիրի, եէնի գապինէթօ. նուն հիյնի թէշքիլինտէ Ինկիլթէր. րանընքն Մըսըր ժէնէրալ գօնսօլոսու սըր Մալէթին պունա նէ սուրէթլէ իմթիսալ իթմիշ օլտուզունու, վէ հիւքիւմէթին Մըսըր հէյեէթի վիւ. քէլլի ճէտիտէսի հագգընտա օլան նազարբիյեաթընը սիւալ իյլէմիշ, վէ սըր Զարլս Տիլք սրբ Մալէթին Բա. զիպ բաշա գապինէթօսունուն թէշ. քիլինէ իշթիրաք իթմէմիշ օլտու. զունու, վէ հիւքիւմէթին էվվէլճէ վագը օլան պէեանաթընքն հիչ պի. րիսինի կէրի արմամագտա պուլուն. տուզունու տերմէեան իյլէմիշ տիր։

Մ. Պալֆուր հիւքիւմէթին հա. լէ, Արապի բաշա մէմուրիյէթին. տէն ազ օլունմաեընճա Մըսըր մէ. սէլէսինին սուրէթի մանթուպէտէ հալ օլունմաեաճաղը էֆքեա. ընտա պուլունուպ պուլունմաք. ղընը սիւալ իյլէտի։

Մ. Կլատսթօն ճէվապընտա հիւ. քիւմէթին, քէնտի կէրէք իճրաաթ վէ կէրէք պէեանաթընտան հիչ պի. րինի կէրի արմամագտա օլտուզու. նու, վէ ֆագաթ չիմտի էվրօպալը. լարքն ճան վէ մալլերինին էմնիյէ. թի մէսէլէսինին սաեիր մէսաեիլի Մըսըրիեէտէն զիեատէ միւհիմմ օլտուզունու պէեան իյլէմիշ տիր։

Հէյեէթի միւքէլլաֆ սապզգա ա. զասընտան Մ. Բօպէր Պուրգուն պիր սիւալինէ ճէվապէն Մ. Կլատսթօն Ինկիլթէրրանընքն, հիւքիւմէթի սէ. նիեէնին գօնֆէրանսա իշթիրաք իթ. մէսինի լիւզումի ատտ իթտիկինի վէ ֆագաթ Պապը Ալիինին պու. էֆ. քեարտա պուլունմատըզընը տեր. մեեան իթմիշ տիր։

Լօնտրա, 21 յունիս

Տէյլի Նիուզ զազէթասընքն պէ. եանընտա կէօրէ, Իսկէնտէրիեէէ, Ամիրալ Սէյմուրա վէրիլէն էվամի. րի ճէտիտէտէ, լիւզում կէօրիլ. տիկիւ հալտէ Մըսըրտա միւթէմէք. քիւն Ինկիլիզ թէպասընքն ճան վէ մալինի մուհաֆազա իյլէմէք իւզ. րէ պիլա թէրէտտիւտ գարտեա աս. քէր չըգարմասը խուսուսու թէէ. քիտ իտիլմիշ տիր։

Լօնտրա, 21 յունիս

Պիթիւն տէվլէթլէր գօնֆէրան. սը գապուլ իթմիշ օլտուգլարընտան, եարքն (պու կէճ) Տէրիսաատէթտէ պիրինճի իճթիմա ագտ օլունաճագ, վէ պու իճթիմատա տիւվէլի մանթպուալարը թարա. ֆընտան մուրախխաս թայէին օ. լունմուշ պուլունան սէֆիրլէր, մէ. զունիյէթի քեամիլէեի հաեիզ օլ. տուգլարընը միշիր իթիմատնա. մէլէրինի թէաթի իյլէեճէքլէր տիր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Վարիտաթը ումմիեէ մուհա. սէպէճիսի սաատէթլու Սիւլէյման Սէվտի էֆէնտի հազրէթլէրինէ, բիւթպէի ուլէա սընրքը էվվէլի.

Թահսիլաթ միւտիրի սաատէթլու ճէմալ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի. նէ, բիւթպէի ուլէա սընրքը էվ. վէլի.

Խազինէի խասսա շահանէ տաա. վի վէքիլի սաատէթլու Հիւսէյին Ֆիքրի էֆէնտիյէ, բիւթպէի ու. լէա սընրքը սանիսի.

Ատանա վիլայէթի մէրքէզ մու. թասարրֆլըզը, Դարթէմանի մէր. քէզ մութասարրֆլըզընտան միւն. ֆասրլ իզզէթլու Եաբիր էֆէնտի. եէ,

Էրզրում էյալաֆ վէ միւթէհայ. եիզանընտան իզզէթլու Տէրվիշ է. ֆէնտիյէ բիւթպէեի սանիյէ սը. նրքֆ սանիսի,

Տիարպէքիր վիլայէթի վէ ճուհ վէ խանէտա. դընտան բիֆաթլու Զիւլֆիտար ա. զաեէ, տէրկեահը տալի դաբուճու պաշըրըզը,

Եարքի Բուսէյի սալիեէ միւտիր. լիկի էնճիմէնի սալիի վէ տիվանը մուհաքէմաթ աղասընտան Սալա. Պաշօֆ էֆէնտիյէ թէվճիհ պույ. րուլմուշ տուր։

Վիէննա սէֆիրի Արիֆի բաշա հազրէթլէրի Վիէննաեա միւթէ. վէճճիհէն Տէրիսաատէթտէն հարէ. քէթ պու հուրմաղ իւզրէ իքէն պա էմրի արի հարէքէթինի թէէխիր իյլէմիշ տիր։

—

Ֆիլէմէնկ սէֆարէթի պաշ թէր. ճէմանը օլուպ, պիր աղ վագըթ. տան պէրու Իզմիրտէ պուլունան Մ. Ֆրէտերիք Գուն տիւնսապահ չէհրի մէզքիւրտան Տէրիսաատէթէ ավ. տէթ իյլէմիշ տիր։

—

Էվվէլքի կիւն Թրասպզոնտան եիւզ եէթմիշ տէօրթ պուրա նէֆէրի կէլ. միշ տիր։

—

Էվվէլքի կիւն սապահլէեին սաաթ տօգուզ պուչուգ բատտէլէրինտէ Իսկէնտէրիեէտէն կէլէրէք Պէշիք. թաշ բիշկեահընտա լենկէրէնտազ օլան Իսթանպոլ վաքուրու Հիւմա. եունու իլէ եավէրանը հազրէթի չէհրիեարիտէն Օսման պէյին ավ. տէթ իթտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—

Տիւն Պապը Ալիտէ մէճլիսի վիւ. քէլա միւնագբա օլտուզու էնատէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի լորտ Տիւֆէ. րին Պապը Ալիեէ կիրմիշ, վէ խա. րիճիեէ նազըրը տէվէթլու բաշա հազրէթլէրի տէ մէճլիսի միւքէ. լատան չըգարագ, սէֆիրի միւշա. րիլէյհ իլէ միւլագատ իյլէմիշլէր տիր։

Վագբթ զազէթասընքն պէեան. նընա կէօրէ, տիրբլօսսի տաեի. բէլէրինտէ, սէֆիրին Պապը Ալիեէ կէլմէսի միւճէրրեա տաթանէ պա. զը թէպլիգաթտա պուլունմագ մագսէտինէ մէպնի օլուզու, րի. վաեէթ իտիլեօր իմիշ։

—

Ճանիպի Պապը Ամտէն տիւն սապահ սալթանաթը Անրիեէ սիւ. ֆէրասընա պիր թէզքէրէի ումու. միեէ թասթիր պույրուլուզու սէյլ. էնիլեօր։

ԳՕՆՖԷՐԱՆՍ

Նասրլքի պու կիւնքիթէլէկրաֆ. նամէլէրտէն պիրինտէ՝ անլաշըլ. մագտա տը, տիւվէլի մթթէի մու. ազզամ, Տէրիսաատէէտ ագտ. պիր վագըթտան պէրու միւթէսավ. վէր օլան գօնֆէրանսը պու կիւն Տէրիսաատէթտէ պիրինճի իճթի. մաքը ագտ իյլէմէսինէ գարար վէրմիշլէր տիր։ Մէօյէնիլտիկինէ կէօրէ գօնֆէրանս Թարապիտտա Իթալեա սէֆարէթխանէսինտէ իճ. թիմա իյլէեէճէք իմիշ. բիեաէթին սիւֆէրատան հանկըսընա թէվտի գրլընաճաղընա տաեր հէնուզ մասլիսմամ եօգ իսէ տէ, գօնֆէ. բանսը իճթիմալարը Իթալեա սէ. ֆարէթխանէսինտէ վագու պուլ. ատուզու հալտէ, բիեաէթինտէ գօնթ Գօրթիեէ իհսալէսի միհմէթմէլ տիր։

Տէվլէթի Ալիեէնին գօնֆէրանտա միշարէքէթ իյլէմէկի շէհիտէն. բէտտա իյլէտիկի տախի մասլիսմ օ. լուպ, օլ հալտէ Պապը Ալի Թարա. ֆընտան պու. կիւնքի իճթիմատա — էկէր վուգու պուլուր իսէ — մու. բախխաս հազրը պուլունմաեաճաղը պէտիհի տիր։

Անճագ, Վագբթ զազէթասը «գօն. ֆէրանսը Տէրիսաատէթտէ իճթի. մասը.ը պէրապէր տեվլէթի Օսման. նիեէ թարաֆընտան մուրախխաս պուլունմամասը եազըշբգ ալմաեա. ճաղընտան, սիւֆէրա թարաֆըն. տան տիւվէլի մանթպուալարընտան թէլէկրաֆլա թայիմաթը ճէտիտէ թալէպ օլունտուզունա տաեիր տիւն ագշամ իսթիւ պիր բիվաեէթ չըգ. ուրընը» խապէր վերիեօր։

Համպուրկուն 282 ինճի բիեան. գօսու հազիրան 2 վէ 3 տէ քէշիտէ օլունմուշ օլուպ, թարաֆըմզգան սաթըմըզ օլան պիլէթլէրտէն ատթի. ռէի նիւմէրօպարա իգրամիեէ ի. սապէթ իյլէմիշ տիր։

Ն. 2224, 2232, 4948, 6672, 23,505, 23,537, 23,580, 36,107, 36,216, 36,288, 40,944, 40,949, 40,951, 54,346, 54,357, 54,349, 54,534, 80,023, 80,047, 80,090։

Իշպու պիլէթլէր եէտլէրինտէ պուլունանլարը, կէլիպ ագճէլէրի. նի ալմաեա տտվէթ օլունուրլար։ Բաղպէթլու միշտէրիլէրիմիզին ալ. տրգլարը Համպուրկ պիլէթլէրի. նէ իբինճիլէրինի տախի թէս. լիմէ հազըր պուլունտուզումուզու իսթար իտէրիզ. բիեանգօլար հա. զիրան 30 վէ թէմմուզ պիրտէ քէ. շիտէ օլունճագլարը կիպի, Մաք. սնինանքն իլք քէշիտէսի հազիրան 21 տէ, վէ Գրինվիչին իլք քէ. շիտէսի տախի թէմմուզ պիրտէ վու. գու պուլաճաղընտան, բաղպէթլու միշթէրիլէրիմին իշպու իլք իլքի ֆուրսաթլարը տախի զայպ իթմէ. մէյէրի իչին տէֆաթէն պիլտիրի. բիմ։

Գալաթատա Գումիսիսն խա. նէն գարշըսընտա Ն. 9
Մարրաֆ
Ղ. Փ. Զօքուրեան

ՄԸՍԸՐ

Իսկէնտէրիեէ վագբասընտա գաթլ օլունան եիւզ քիշիտէն սէքսէն նէ. ֆէրինին Եունանը օլտուզունու Լա. Թիւբի եազբեօր։

—

Ֆրանսա սապզգ գրալլարը խա. նէտանընտան գօնթ տը Շանպօրուն (պէշինճի Հանրի) պիր եէկէնի վա. բօրու մախսուս իլէ Իսկէնտէրիեէ. եէ ազիմէթ իտիպ, օրատա պու. լունտուզու սըրատա վուգու պու. լան շուրիշ իւզէրինէ Իզմիրէ ֆի. բար իթմիշ, վէ Իզմիրտէն տախի Բիրէա վէ Թրիէսթէեէ ազիմէթ ի. տէճէք իմիշ։

—

Մըսըրտա պուլունան գօնսօլոսլար Իսկէնտէրիեէ վագբասընքն իրթէ. սի կիւնիւ, աթիտէքի պէեանա. մէեի նէշր իթմիշլէր տիր։

«Ազիզ հէվէհրիլէր,

Տիւն Իսկէնտէրիեէտէ մուհիմմ գարբշըզուլզար զուհուր իյլէտի։ Մըսըր օրտուսու տաեիշի իեատէ իյլէտիկի կիպի, մէզքիւր օրտու. նուն բուէսասաբ տախի մուհաֆա. զաի տաեիշի թէահիտ իթմիշլէր տիր։

Պիզիմ Մըսըր օրտուսունու իթի. մատ ու էմնիյէթիմիզ վար տը.ը։

Գունտան պաշգա թէէմմինի ա. սաեիշ զրմիքնտա իթթիխազ օլու. նաճագ թէտապիրի լազմէ հագ. գընտա մէմուրիյնի միւլքիեէ վէ աս. քէրիեէ իլէ թէմմամէն իթթիհա. տը էֆքեար հասըլ իյլէտի.ը։

Գու վազիֆէի միւշթէրէքէնին իճ. բասընտա պիզէ մուավէնէթ իթմէք իչին սիզին ագլ ու զէքեավէթինի. նիզէ միրաճաաթ իտէրիզ։

Էսլիհան նարիեէ թաշքմաեընըզ։

Միւմքին մէրթէպէ, սաքին օր. տուզունուզ մահէլլէրտէն տիշարը չըգմաեընըզ։

Էմնիյէթի ումմիեէնին իտա. բէսի իչին զիյրատ իմզայարընը վազ իյլէմիշ պուլունան գօնսօլոսլար ա. ըրընտա միլլիեէթ ֆարգընա պա. գրմաեարագ ումմամ գավասլարընն էճնէպիկէր հագգընտա բօլու իգ. թիտարընը հաեիզ օլմայարը գա. բարկիր օլմուշ տուր։

Գունարընն էմրինէ իթաաթընըզը տավէթ իտէրիզ։

(Օնպէշ ժէնէրալ գօնսօլոսլարընն իմզալարընը հավի տիր։)

12 Յունիս 1882

—

Վէգաիեի Մըսըրիեէ զազէթա. սընքն ալաֆրանկա յունիս 13 թա. ըիխի նիւմէրօսընտա Իսկէնտէրիեէ վուգուաթընքն իսթիտաի զուրի հագգընտա մարիմէթը ատթիեէ կէօրիլմուշ տիր.

«Տիւն ագշամ իւզէրի Իսրահի. մի սօգաղընտա պիր գահվէխանէ տէրսանինտէ պիր եէրի իլէ պիր էճնէպի պէյնինտէ միւնագաշա զու. հուր իտէրէք, իբի թարաֆտան իզտիհամ վուգու պուլմուշ, վէ միւ. տարէպէ պուշգա թարաֆլարա տա. խի սիրաեէթ իտէրէք, պէյնտիեէ մէմուրլարը վէ Իսկէնտէրիեէ մու. հաֆըզը բօլու միւտիրի վէ քրլի միւ. ըատ խտինճէեէ գատար իմթիհատ իյլէմիշ տիր։ Իսկէնտէրիեէտէ պու. լունան ասքէրտէն —ասաեիշի ի. եատէ իյլէմէք իչին— պիր չօգ մա. հէլլէրէ գօլար չէգ արբլմէշ տը.ը։

Միւտարէպէ ագշամա գատար իմթիհատա խտէրէք գբրգ նէֆէր էճնէպի, վէ պէշ եէրի մագթուլ, վէ սէքիզ էվրօբալը իլէ եիկիրմի սէքիզ եէրի մէճրուհ օլմուշտուր։

Էսլիհա իլէ միւհիմմաթը համիլ պիր արապա զապթ օլունմուշտուր։ Մէմուրինի միւլքիեէ վէ ասքէրի. եէնին էսէրի իգտամլարը իլէ ասա. եիշ իեատէ գելընմբշ տը.ը։»

—

Ֆար տիւ Պոսֆոր զազէթասընքն պէեանընա կէօրէ, Իսկէնտէրիեէ շուրիչի էնատասընտա կէօրիւ. քաէն Մէհէմմէտ Ալի բաշա մէյտանընտա գատար ֆէլլահլար թօբլանըպ, բատթ կէլէն էվրօբալլար իւզէրինէ հիւճում իթմիշլէր տիր։

Զապթիեէ ճատտէսինտէ էն չօգ. բալլարքն մաղազալարը եազմա ի. տիլմիշ տիր։

Պու մաղազալարքն գաբուլարը պէլլէր վէ զիրաաթ էտէվթիյլա գբրբլմբշ տը.ը։

—

Ալաֆրանկա յունիս աեընքն օն պիրինճի բաղար ագշամը Խբտիվ հազրէթլէրինին եավէրի հարպլա. ընտան Պիթրոս բաշա Տէրվիշ բա. շա հազրէթլէրինին պիր եավէրի, վէ ճիհատիեէ (հարպիեէ) նէզա. ըէթինին պիր մէմուրու, գօմիսիո. նու մախսուս ուրէթինտէ, Գահի. ըէտէն Իսկէնտէրիեէեէ կէօնտէ. ըիլմիշ, վէ գօնսօլոսլար թարաֆընտան թայէին օլունան մէմուրլար իլէ պիլ իճթիմա, շուրիշին սէ. պէպլէրինին թէտգրգընա միւպա. շէրէթ իյլէմիշլէր տիր։

—

Գահիրէտէն Իսկէնտէրիեէտէ նէշր օլունան Ֆար տ'Ալէքսանտրի նամ զազէթաեա պէր վէճճի աթի եա. զըլմբշ տը.ը։

Գահիրէ, 9 յունիս

Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինին Գահիրէեէ մուվասէլէթինտէ զու. հուր իյլէմիշ օլուպ, ճալիպի տիգ. գաթ պուլունան իբի վէգաեի հագ. գընտա սիզէ պազը մալիմաթ վեր. մէկի էհէմմիյէթտէն ատտ իտէ. բիմ։ Պու վէգաեիտին պիրի Մըսըր օրտուսունտա հիւքմ իտէն ինթի. զամսըզլըգ հալինի իսպաթ իյլէմէք. տէ, վէ տիկէրի տախի էհալինին էվրօբալլար հագգընտա օլան էֆ. քեարընը անլաթմագտա տը.ը։

Պունտան էվվէլ եազտըղմ մէք. թուպտա, Խբտիվ հազրէթլէրինին, սէրաեը Խբտիվ մէմուրիյնինտէն միւրէքքէպ օլուպ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրի նամընա օլարագ Օս. մանլը գօմիսէրլէրինի իսթիզպալ իյլէմէկէ կէօնտէրիլէն հէյեէթէ, եագուպ բաշանքն, Տէրվիշ բա. շա հազրէթլէրինին բիֆագաթընտա պուլունմագ իւզրէ բէսմէն թայէին օլունաճագ ալաեա տախիլ օլմամասը զըմնընտա էմր իթա իյլէմիշ օլտու. զունու, պէեան իյլէմիշ իտիմ։

Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրինին իշպու էմրինէ մուղաեիր օլարաղ հարպիեէ նէզարէթի միւսթէշարը (Եագուպ բաշա) Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինի շքմէնաքֆէր մէվզբֆքնտան ճէզիրէհ սէրաեբնա կէթիրէն արապանքն իչինտէ, բաշաի միւշարիլէյհին եանքնտա օթուրմուշտուր։

Պէօյլէ պիր հարէքէթ, պիր օրտու իչինտէ մէվճուտիյէթինէ էն զիեատէ իհթիեաճ օլան «ամիր թարաֆքնտան վէրիլէն էմրէ իթաաթ իյլէմէք» ուսուլինէ պիլ քիւլլիեէ մուղաեիր օլուպ, կէրէք Թիւրքիատա վէ կէրէք մէմալիքի սաեիրէտէ պունուն միթէճասրբնա հէման չէտիտէն միճազաթ գելբնաճաղը աշիքեար պուլունմուշ տուր։ Պու իթաաթսըզլըղը իճրա իթմիշ օլան բաշաի միւմայիլէյհին Մբսրբտա ճէղասըզ գալմաեաճաղընը իւմիտ իտերիզ։

Մէքթուպումուն պալէասընտա պէեան իյլէտիկիմ իքինճի վագբատա, Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինին արապա իլէ շքմէնաքֆէր մէվզբֆքնտան սէրաեա կիթտիքլերի վագբի արապասընին էօնիունտէն աեագ թագբմընտան պիր թագբմ քէչան կիտիպ, —հէր քէսէ Աֆրիդատա պուլունմագտա օլտուղունու տերխաթբր իթտիրիճէսինէ — մայմունկիպի պիր թագբմ աճաեիպ սըրբաեըշլար, վէ հալ ու հէյեէթլէր իլէ, Տարվինին ինսան ճինսինին մայմունտան իլերի կէլմիշ օլտուղու հագգընտաքի էֆքեարընա պաղը մերթէպէ տէլիլէր իրաեէ իյլէմէք իւզրէ պուլունմուշ օլմալարը տբր։ Պու ատամլար եայզարալար աթարագ վէ հայգբրաբաղ եօլլարընա տէվամ իթմէքտէ, վէ արա սբրա էվրօբալելարա գարշը հագարէթլէրտէ տէ պուլունմագտա իտիլէր։ Նիու-Օթէլ նամ օթէլին, վէ Ֆրանսա գօնսօլոսխանէսինին գարշըսընտա պունլարընը բարբարլարը հահա արթտը։ Կէզապիթեէլէր հէր նէ գատար պու բաթբրտրեբ մէնն իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի արապճա անլամամագտա օլտուգլարընտան, պունլարըն նէ տէմէքտէ օլտուլարընը պիրմէեիպ, չբգարտըգլարը հայգբրթընը մէսէրբէթ նիտալարընտան իպարէթ օլտուղունու զանն իտերէք, պունա միմանէաթ օլունմամասընը էմր իթտիլէր։

Ֆբրգոի ասքէրիեէ, Գօմիսէր բաշա հազրէթլէրինին պու եանլըշլըղընտան իսթիֆատէ իյլէմէկէ չըղըշըպ, —քիմլէր թարաֆքնտան ճէմ իտիրմիշ, վէ նէ էմր ալազ իթմիշ օլտուղլարընը անլամազ բէք գօլայ պուլունան— աեագ թագբմը կիրուհինտէն պու իքի իւչ եիւզ քիշիլերին գօմիսէր բաշա հազրէթլերի թարաֆքնտան թէշվիգ օլունմուշ օլտուգլարընը էօթէեէ պէրուեէ նէշրու իլան իյլէմէկէ պաշլատը։

Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինէ տիւն վէ պու կիւն բէք չօղ զէվաթ վիզիթա վէրմիշլէր տիր։ Միւշարիլէյհ հազրէթլերի եարընը պունլարա իեատէի վիզիթա իյլէեէճէք տիր։

Մահմուտ բաշանքն թահթը բիեատէթինտէ օլան հէյեէթի վիքէլա ազաը, պիր գաչ կիւնտէն պէրու էօթէեէ պէրուեէ տաղբլմբշ օլտուգլարը հալտէ, տիւն հէֆիսի պերտէն գօմիսէրի բաշա հազրէթլերինին հուզուրինէ չբգմբշլար իսէ տէ, բէք սօղուգ պիր գապուլյեէթէ մազհար օմուշլար տբր։ Միւմայիլէյհիմ Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինէն միֆարէգէթ իթտիքլերինտէ, սապբգ մալիեէ նազբը, եավաշճա Արապի բաշաեա եազլաշարագ, վէ սէսինտէ խէլէճան էսերի միւշահէտաեա իտիմէքտէ պուլունտուղու հալտէ «Տէրվիշ բաշանքն գբլբճընը կէօրտիւնիւզ միւ, տօղրուսու պանա տիզին գբլբճընբզ-տան ուզուն կէօրիւնտիւ» տէմիշ տիր։

Այնկյէ պուրատա թէքբարլամագտա օլտուղումուզ պու սէօզլէր Ալի Սատբգ բաշանքն քէյֆսիզլիկինտէն նէշէթ իտէճէկինի հէր քէսին իւմիտ իյլէտիկի հիւանիւ նէթաեիճին հէնուզ վիճուտ պուլմամբշ օլտուղու անլաթմագտա տբրլար։

Տիւնքի կիւն, Տէրվիշ բաշանքն օլտունուն իտարէսինի տէրիւհտէ իտէճէկինէ տաեիր պիր շայիա զուհուր իյլէտի։ Հիչ պիր էսասը գավի իւզերինէ միւէսսէս օլմաեան պու շայիանքն նէրէտէն զուհուր իյլէտիկինի պէեան իյլէմէքլիկի էհէմմիեէթտէն ատա իտերիմ։

Պու սապահ պաղը զէվաթ, Խրտիվ հազրէթլերի թարաֆքնտան, ճէզիրէհ սէրաեբ գարագօլնա, պիր գաչ զէվաթքն Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինինէ զտիրնէ աղիմէթ իյլէմէլերինին մէնն իտիրմէսի հագգընտա էմր վէրիլտիկինի, վէ պու զէվաթքն քիմլէր օլտուղունու միւշարիլէյհ գօմիսէր բաշա հազրէթլերինէ իսպար իյլէմէլերի իւզերինէ, Տէրվիշ բաշա հազրէթլերի թալէաթ բաշաեբ նէզտլերինէ ճէլպ իտերէք իյդահաթ թալէպ իթմիշլէր, վէ միւմայիլէյհ թալէաթ բաշա տախի պու շայիանքն քեամիլէն պիէսաս օլտուղունու պէեան իյլէմիշ տիր։

Պունուն իւզերինէ գօմիսէր բաշա հազրէթլերի պունտան պէօյլէ ճէզիրէհ պարագօլու միւտիրինէ էվամիրի լաղըմէեի, վէ բաբօլեբ քէնտիսի վերէճէկինի պէեան իլէ, միւտիրի հուզուրունա ճէլպ իյլէմիշ, վէ միւմայիլէյհ իսէ Թիւրքճէ պիլմէմէքտէ օլտուղունտան, քէնտիսինի թէպտիլ իլէ, եերինէ Թիւրքճէ պիլէն տիկէր պիրիսինի թայեին իթմիշ տիր։

Իչթէ պու հատիսէ միւպարագ պուլարագ, եօգտրբտա պէեան օլունան ռիվաեէթէ մահէլլ վերմիշ տիր։

Տէրվիշ բաշա հազրէթլերի Դահիրեէ մուվասէլէթինտէն պէրու, մէմուրիյեէթի հագգընտա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ օլուպ, միւքեալէմաթը էնտասընտա, ինսան միւշարիլէյհ հազրէթլերինին, տաեեիչին իեատէի մագսէտիյլէ տեեիլ, տեեիլ, մահզա պիր սէյեահաթ իճրա իյլէմէք իւզրէ Մբսրբա կէլմիշ օլտուղու էֆքեարընա զահիպ օլուր։ Միւշարիլէյհ հազրէթլերինին, Օսմանլը տիրլօմաթլարընա մախսուս պիր թավր օլան պու սիւքիւնէթի, քիմէեի ատատամամբշ օլուպ, էն շէտիտ ֆուրթունալարընը պիլէ։ բէք չօղ տէֆալար, զահիրի պիր սիւքիւնէթտէն սօնրա զուհուր իյլէտիկինի հէր քէս պիլիր։

Պու կիւն ճիւմատ օմագ հասէպիյլէ, Խրտիվ հազրէթլերի, Շուպիհահա կիթմիշ, վէ էնտաի բահտէ, կիւզէրկեահատա թէճէմմիւ իյլէմիշ օլան էհալի թարաֆքնտան հագգը ալիլէրինտէ բէք չօղ տտարը սատագաթ վէ թէվճճիւհ իպրաղ օլունմուշ տուր։

—

Դահիրէ 11 յունիս

Տէվլէթի Ալիեէ գօմիսէրի Տէրվիշ բաշա հազրէթլերի իլէ, Խրտիվ հազրէթլերի, վէ եախոտ Մբսրբ ռիճալը մէմուրինինտէն պաղը զէվաթ պէյնինտէ պիր միւլագաթ վուգու պուլուղու կիպի, չէհիրտէ պիրպիրինէ զաեէթ միւպաեին պիր չօղ շայիալար զուհուր իյլէմէքտէ, վէ հաթթա պաղը զաղէթալար պու շայիալարը, օլմուշ պիթմիշ վէգաեի մագամանտա, տէրճի սահիֆէ իթմէքտէ տիրլէր։ Պունլար Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին պէեառնաթը վագբասընը, քէնտի մէնաֆիի խուսուսիեէլերինէ կէօրէ թախվիլ իյլէմէքտէ, վէ էօյլէ նէշրիեաթտա պուլունմագտա տբրլարքի, ինսանքն, Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին քէնտի հէր պիր ահվալընը պունլարա թաֆսիլէն իխպար իյլէմէքտէ օլտուղունու զանն իտէճէկկի կէլմէքտէ տիր։

Պիրա միւլահազա հէման հավատիս վէրմէք սէվտասընա տիւշմիւշ օլան պու զաղէթաճլարընը չայիաթընա տալա էհէմմիեէթ վէրմէմէլերինի օգուեանլարբմըզա թավսիեէ իտերիզ։ Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին չիմտիյէ գատար քէմալի իհթիեաթ իւզրէ տավրանմբշ օլտուգլարը սահիհ օլուպ, պու խուսուս—նասըլքի էվվէլճէ պէեան իյլէտիր— Օսմանլը տիրլօմաթլարընա մախսուս պիր մէսէլէ տիր, վէ «սէօյլէմէք՝ կիւմրիւշ, սէօյլէմէմէք իսէ՝ ալթունտան տբր» տարպը մէսէլի զանն իտերսին քի խասսէթէն շարգ բօլթիգասը իչին սէօյլէնմիշ տիր։

Հէր նէ տախի օլսա, զիյրտէ պէեան իտէճէկիմ պաղը վէգաեի, Գօմիսէր բաշա հազրէթլերինին մէմուրիյեէթլերինին նէ՞տէն խպարէթ օլտուղունու, վէ Զաթբ հազրէթի Բատիշահի Դարաֆքնտան քէնտիլերէ թավսիեէ օլունան մագսէտի մագսուսուն նէ՞ սուրէթտէ պուլունտուղունու աղ չօգ անլաթմագտա տբրլար։

Տիւն իլէմատան պաղը զէվաթ, Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին հուզուրունա ըգարագ, հարպիեէ նազբը (Արսպի բաշա) իլէ քէնտի թարաֆտարբրընը մէսլէքինի մուհաֆազա իյէմիշլէր, վէ Խրտիվին էճնէպիլէր (Ֆրանսըզլար իլէ Ինկիլիզլերի) Մբսրբա ճէլպ ու տավէթ իտէրէք, Գավանլինի Իսլամիեեէ մուղաեիր հարէքէթտէ պուլունմուշ օտուղունու պէեան իլէ, միւշարիլէյհ հազրէթլերինին արթըգ մէմուրիեէթինտէ պագասը զայրը ճայդ օլմազին ազիլ լաղըմ կէլտիկինի արզ իթմիշլէր տիր։ Պու էնտատէ օլտուա պուլունան պաղը պէտէվի էյիլէր, պու նէվ էֆքեարտա պուլունմանքն նապէճա օլտուղունու վէ քէնտիլէրին կէրէք Զաթբ Հազրէթի Բատիշահինին, կրէք Խրտիվ ֆէխամէթլու Թէվֆիգ բաշա հազրէթլերինին ստատգ գալլարը պուլունտուգլարընը պէեան իթմիշլէր տիր։ Տէրվիշ բաշա հազրէթլերի եավրլերի մարիֆէթիյլէ իչ միւթեասբգ իւլէմաեը հուզուրունան թարտ իյլէմիշ, վէ ասատեիշ ու ինթիզամըն պագասընա, եանի Խրտիվին շախսընա ռիսեէթի քեամիլէլերի օլան իքի պէտիմի շէյիլէրէ նիշանլար իհտտա իյլէմիշ տիր։

Գօմիսէր բաշա հազրէթլերի Դահիրեէ մուվասէլէթլերինտէ իքի գբլթա միթթէհիա իւլ մէալ թահրիրաթը բէմիեէի համիլ իտիլէր։ պունլարընը պիրի մագամ ռամիի վէքեալէթինտէհիտէն, վէ տիկէրի մագսէյնի Հիմաեան քիթապէթի ճէլիլէսի թարաֆքնտան թատիր օլունմուշ օլուպ, իչպու թահրիրաթը բէմիեէտէ, Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինին Մբսրբա իզամը հագգընտա Խրտիվ հազրէթլերինէ մատիմատ վէրիմիշ, վէ միւշարիլէյհ հազրէթլերինին մէմուրիյեէթի (1) վէգաեիի ախիրէաէ թուֆատուղու մէալէքտէն ասլտեբ Խրտիվ Թէվֆիգ բաշա հազրէթլերինի Զաթբ հազրէթի ճէհրիեաբի նամընա օլարաղ թէպրիգ իյլէմէք, (2) Մբսրբտա ատատեիշ ու ինթիզամը իեատէ իթմէք, (3) Սալթանանքը Սէնիեէնին Մբսրբճա տէրքեար օլան հուգուգու հիքիմրանիանին գուվվէթլէնտիրմէք, վէ (4) Խրտրվ հազրէթլերինին նոֆուզունու իպգա իյլէմէքտէն իպարէթ օլատուղու պէեան իտիրմիշ իտի։

Տիւն սապահ պիթթին տէվաեիր միւսթէշարլարը հէյեէթէն Տէրվիշ բաշա հազրէթլերինինէ զտինէ պիլ ապիմէ, արզը խիլաս իյլէմիշլէր, վէ բաշա թարաֆքնտան իրթիֆաքեարանէ պիր սուրէթտէ գապուլ օլունմուշլար տբր։

Եինէ տիւն գօմիսէր բաշա հազրէթլերի ռուէսասի մէզհէպիյեէ իլէ եերլի վէ էճնէպի միւթէպէրան ու միւթէհայիզանը գապուլ իյէմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ հազրէթլերի պիւեիւք քիչիւք, ֆագբը վէ զէնկին հէր քէսին պիրա խթիտնա նէզտինէ գապուլ օլունմասը իչին էմր իթա իյլէմիշ տիր։

(Տէվամ)

ԷՄԱՆԷԹԻ

...Միւէյլիֆ,

Իզմիրլ իշլէյէն Նէմցէ վաբօրընտա ագլընճա էմանէթճիլիք ատէն վէ Իսթանպօլտա Պաղչէ-Գաբուսունտա թաշ խանտա մէքթուպ վէ էմանէթ ախզ ու թէվզի իյլէէն Գէորգ ադայա, թարաֆքմբզա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, Իզմիրտէ պիրատէրիմ թարաֆքնտան պիր թօք էնգարէ Սօֆու թէվֆի օլունմուշ իտի։

Մէզքիւր սօֆու ալմագ իչինն Գէորգ ադանքն օտասընա իքի քէրրէ ատէմ կէօնտէրմիշ իսէմ տէ, պիր մէճիտիեէ ալմատըգճա վէրմէմ տէյէրէք, ատէմիմիզի իտատ իյլէմիշ տիր։ Քէնտիսինէ պիր մէճիտիէ պօրճում օլմատբղընտան պունտա պիր եանլըշըգ վար տէյէրէք, պիզգաթ քէնտիմ կիտիպ վէ Գէորգ ադա օրատա օլմատբղընտան, էշքեալը մախսուսէյէրինտէքի միւշահէպեթէ նէզարէն պիրատէրի օլուուզու անլաշըլան շախստան պիր մէճիտիէ իսթէմէսինին սէպէպինի իսթիզահ իյլէտիկիմտէ, մէղքիւր սօֆ իչին եայընը սէքիզ զուրուշ կէօմրիւք վէռտիկինտէն թուֆտուրուգ այիլէսինին էսպապը թէայեիշինէ զատար սօլուգ պիլէ ալմագբզընտա, եբգլաեբզ կիթմիշ տիր։ Հէպէ վէ Ֆասֆ սէօզլէրիյլէ մէրգումուն խքեաթը գապլ օլամաեաճաղը անլաշըլմաղէ, կէօմրիւք վէրիմ իտտասընտա պուլունտուղու սօֆուն զաթէն կէօմրիւկիւ վէրիմիշ օլտուղունտան, եէնիտէն կէօմրիւք իթասը լաղըմ կէլմէեէճէկի, վէ լաղըմ կէրսէ պիրէ գբյմէթի նիսպէթիյլէ տէօրթ զուրուշ վէրիլմէք ի՝քթիֆա իտէճէկի, մամաֆիհ մատամքի սէքիզ զուրուշ վէրիմ իտտասընտա պուլունբլբեօր, օլ պապատէ ախզ օլունան թէզքէրէսի իրատ օլունտուր իսէ, օնուն տախի գապուլ իտիրէճէկի, վէ վաբօր վէ գայբդ իճբէթլերի իլէ մէսարիֆաթը սաեիրէ պահնընա կէլինճէ, մէսարիֆի մէզքիւրէ, կէթիրտիկի էշեանքն մէճմուի իւզերինէ թէվզի օլունտուղու թագտիրատ, պիզիմ պիր գբյյէ վէզնինտէ օլան սօֆու մուզա անճագան վէ նիհայէթ եիրմի վարա տիւշճէճէկի, վէ վէրէճէկիմիզ պէշ զուրուշտան մասրաֆ պէտէլի օլան եիրմի բարա թէնզիլ օլունտուգտա քէնտիսինէ ½ զուրուշ գալբպ պունունտա սօֆ միւնասիպէթիյլէ այիլէսինին հիսսէմիզէ տիւշէն մէսարիֆինի մազիյատէթ քիֆայէթ իտէճէկի ճէվապը վէրիլմիշ իսէ տէ, պու սէօզլէրտէն աղբզ եօրմագտան պաշդա հիչ պիր քեարբմբզ օլմամբշ տբր։

Պինաէն ալէյհ, պէնիմ իչին, եա հիքիմէթ միւրաճաաթ իթմէք, վէ եախոտ էմանէթճինին իմթէտիկինի վէրմէք չբգլարընը պիրինի իխթիեարտան պաշդա չարէ օլմատբղընը անլամագլա, վէ օրբատա մէրգում զատտարլբղընը իչտէ պիրինի աշաղը վարարագ իլմէճիտէ չարեէկինէ ըրզա կէօսթերմէքլէ վէ հիքիմէթէ միւրաճաաթա վագթըմ վէ պիլմասսէ վիճաաբմ միւռահա օլմատբղը ճիհէթլէնշաար իւչ չարեէկի վիրիպ, էմանէթլիք սբֆաթբյյա եէտի զապընա կէչիրմիշ օլուուզու սօֆու գուրթարտբմ։

Թաֆսիլատը մուհարբէեէտէն, լաչբլաբղը իւզրէ, պու իչին պէնիմ իչին եարբմ մէճիտիեէտէն զիեատ տէկէրի, վէ միւթէպէր զաղէթանբզբն տախի տահա միւհիմմ հավատիսլէր նէշրինէ մախսուս օլան սիթունլարընտա եէրի օլմատբղը տերքեար իսէ տէ, հէր շէյին քիչիքտէն պէօյիւեէճէկի, վէ պիր ֆէնալբզբն, վէլէվլի բէք քիչիքտէն, վուգուունտէ գայտասբզբզ կէօսթերիլիր իսէ, միւթէճասրբզ իլէրսատ հէր սբրատա վէ հէր քէսի հագգընտա ըրվա կէօրէճէկի թպիի օլմազլէ, վէ չու հարաքէթին քէնտիլերինէ բէք չօղ էմանէթ պ էշեա թէվֆի օլունան էմանէթճ թարաֆքնտան վուգու պուլուղունա նէզարէն էհէմմիեէթի զանն օլունան տերէճէճտէն պիր դաշ գանզիեատէ պուլունմաղէ, մէրգում Գէորգ ադանքն պիր ագճէ կէօմրիք վէրմէմիշ օլուուզունու վէ քէնտիսի կէօմրիք մէմուրու պուլունմատբղը հալտէ պէնտէն կէօմրիք նամբյյա սէքիզ զուրուշ ալմասընը վէ Ամերիզատան պիլէ կէօնտէրիմիշ օլսա պիր զուրուշ իճբրթանֆ ֆազլա տէկէրի օլմաեան պիր թոսօֆ իչին պու եօլտա զատտարլբղը ճիւրաթի իյլէմէսինի Իզմիր իլէ մուամէլէսի օլան զէվաթքն նազբը տիգգաթլարընա տրզ իտերիմ։

7 հազիրան 98 Ա. Ե.

Սահիպի վարագա իզզէթլու Ա. բիսթիտի էֆէնտի միւթէհաեիզանի մէմուրիյնի ատիեէտէն պիր զաթրալ, վէ իւլուվվի ճէնապ սահիպ օլուուզունու պիլտիկիմիզէն, Գէորգ ադանքն, էֆէնտիի միւմանիլէյհ շու եօլտա պիր վարագա հազմատէրէճէսինտէ, ինճիթմիշ օլմասընա թէէսսիֆ իտէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամիտէքի մահզէրին տալը Ազգային Վարչութիւնա թագտիմ զէլենմբշ օլտուղու կիպի, սուրէթտէ զազէթամբզտա տերճի իթմասը լրա մաթպաամբզա կէնտէրիրմիշ տիր։

ՊԱՏՃԷՆ

Վոեժուրք Ատեենապեա էֆէնտի Ազգ. պատկառելի վարչութեան

Թերայի թաղեցիքս ահա վերջապէս տասը տարիներէ ի վեր սպասուած Մեսիայն, այն է Գ. Դարանէ էֆէնտիի կալուածոց հաշիւները տեսնելու դժբաղդութիւնը ունեցանք. դժբաղդութիւն կոչեմ, զի յիշեալ էֆէնտիի ստորագրութեամբ, և հաշուեցոյց տնուամբ թաղիս Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէկ անկիւնը կախուած երկու անվաւեր թղթերը, հաշուեցոյց անուան անարժան լինելէ զատ

մեծ նախատինք մ'է թէ Սահմանադրութեան ոգւոյն, թէ Ազգ. պատկառելի վարչութեանդ, զոր առ ոչինչ կը համարի յիշեալ էֆէնտին, և թէ վերջապէս թաղեցւոց։

Գարակէօզեան էֆէնտի պարտէր ըստ Սահմանադրութեան օրինաց, իւր տարեկան հաշիւները իւրաքանչիւր տարւոյ վերջը ներկայել Ազգ. պատկառելի վարչութեանդ Տնտեսական խորհրդոյն, որք վաւերացեալ թաղիս Ս. եկեղեցւոյն բակը կախուելու էին 'ի տես թաղեցւոց։

Գարակէօզեան էֆէնտի զայս չըրաւ և չէր կրնար ընել, զի իւր ստորագրութեան տակ գտնուած անուանական հաշուեցուցակն ալ կը հաստատէ իւր ապօրինաւոր ընթացքը։

Վերոգրեալ հաշուեցոյցին մէջ նախ 94397 ղ.ի պարտք մը նշանակուած է զանազաններու անւամբ։ Կը զարմանամք որ դրեթէ հազար ոսկւոյ մօտ գումարի մը ի՞նչպէս զանազաններու պարտք ըսելով կ'անցնի, մինչդեռ քիչ մը վարը սորա հաղիւ մէկ տասներորդին չափ գումարներ պահանջատէրերու անուամբ և տակոսի քանակութեամբ կը նշանակուին մանրամասնօրէն։

Ասկից զատ 4800 ոսկւոյ ահագին պարտք մը նշանակուած է Ռալի Նսմիքօ անուամբ և $^0/_0$ 12 տակոսով։ Քաջ գիտէք վսեմաշուք Տէ՛ր, թէ այսպիսի ահագին գումարի մը համար $^0/_0$ 12 անիրաւ տոկոս մը, որ այսչափ տարիներէ 'ի վեր վճարուած է, ահագին կործանումի կը պատճառայ ո՛չ միայն թաղիս, այլ և համայն Ազգին։ Ուստի եթէ ստորագրեալ թաղեցիքս առաջին տարիէն տեսնէինք կալուածոց հոգաբարձութեան օրինաւոր հաշուեցուցակը, բնականաբար այն տեսնէն պիտի բողոքէինք, ինչպէս այժմ խոսիւ կը բողոքեմք և բնաւ չեմք ընդունիր այն օրինակ անիրաւ տոկոս մի, քանի որ անդին $^0/_0$ 6 կամ 8 տոկոսներով մանր մանր գումարներ մեր աչաց առջև ունիմք։

Թաղեցիքս ստուգած եմք նաև թէ յիշեալ Ռալի Նսմիքօ, ասկից մի քանի տարիներ յառաջ մահացած բլլալով, իւր այն ժամանակի ստացուածոց մէջ այսպիսի պահանջ մը բնաւ չէ տեսնուած։ Ուստի սոյն ամենակարևոր կէտը պատկառելի վարչութեանդ ամենախորին ուշադրութեանը յանձնելով, կ'աղաչեմք և կը պաղատիմք վսեմաշուք Տէ՛ր, որ 'ի սէր Ազգիս և 'ի սէր ապագայ սերնդեան փութաք ամենայն անկողմնակալութեամբ, պէտք եղած քննութիւններն 'ի գործ դնելով, և իրողութիւնը ստուգելով զարժանն տնօրինելու շնորհն ընէք։

Փափաքելի է մեզ գիտնալ նաև վսեմաշուք Տէր, թէ ո՞յք են զանազան հաշիւներէ եղած 90146 դ. հեկանի գէնը, և ո՞րոնցմէ է 60755 ղ.ի զանազաններէ պահանջը։

Վսեմաշուք Տէ՛ր, Բերայի թաղեցիքս առ այժմ սոյն դիտողութիւններ կը ներկայացնեմք Ազգ. պատկառելի վարչութեանդ, որոյ կողմանէ վաւերացեալ և օրինաւոր հաշուեցոյցի մը գալուստեանը անհամբեր կ'սպասեմք, որպէս զի աւելի մանրամասն դիտողութիւններնիս ալ յայնժամ մատուցանեմք։

Որով Ամենամ
ամենախոնարհ ծառայք
Ազգ. պատկառելի Վարչութեանդ
(Սրբազրբ-Բիլ-Նէ)

4 Յունիս 1882
Բերա

. . . Մելէթիի,

Մէրքէզի Իսթանպոլ օլարագ, Դայսէրիեէմիզ ասնճաղը Նամիկ Կրթասիրական խմբնակ պիր ընկերութիւն թէշքիլ վէ Կրթական տեսչութիւն թարաֆընան բէյանն թաապիդ օլունանուշը զաղէթաներ մի թէպէրինիզի օգուտներարա մա-

լիւմ տիւր։ Մէզքիւր ընկերութիւնուն Դայսէրիեէտէ տախի պիր շիպէսի օլուպ, պու վէճհ իլէ կէրէք պարաատա կէրէք վէթանքմիզատա պիր միւտաէթտէն պէրու իշէ ավամ օլունմագատա տբր։ Պուրաճա ումուրու շիրքէթին տահա մունթազամ պիր հալէ վազ, վէ սուհուլէթլէ տէվամ օլունատիրմէսի իչին, պու տէֆա Ընդհանուր ժողովատա էքսէրիեէթի արա իլէ աթի իւլ էսատի էֆէնտիլէրատէն միրէքքէպ 7 զէվաթ երեսփոխանական հէյեէթ ինթիխապ օլունտուլար։

Կարապետ էֆէնտի Կիւրպէնկեան
Սարգիս » Կիւտէնեան
Շնորհք » Մ'իհրանեան
Կարապետ » Սահակեան
Յակոբ » Ինճէթեան
Յակոբ » Իսպէչերեան
Գրիգոր » Սէրովբէեան

Էֆէնտիի միւմիլէյհիւմիւ թէպրիք իլէ, միլլէթճէ պաշգա մահէլլէրտէ բարա էսիրկէմէեէն, ամմա վէթանլարը իչին պիգայտ պուլունան հէմշէհրիլէրիմիզին իշպու ուխուվվէթի թէշվիզ էիմմէթ ու թէշվիգի իլէ, իշպու ուխուվվէթի խայրիեէ կիւնէն կիւնէ քէպի թէրազը իյլեթիպ, Դայսէրիեէմիզատէ ինթիշարը մէատրիքիֆէ ճիատէն խըտմէք իտէպիլմէք պահթնա վէ շէրէֆինէ նաեիլ օլուր։

. . . Խմբագիր,

Սեբաստիոյ ազնուատոհմ դերդաստաններէ հանդուցեալ բարեյիշատակ Իշպահեան Մ. Բաբել աղայի կողակից Ազնուափայլ Տիկին Իշպահեան և իւր եղբայրն Մեծ. Յակոբ տղա ազգասիրական գովելի գործոցմամբ, իւրեանց սեփականութիւն եղող Սեբաստիոյ Պալաք-սօքաք թաղի մի տունն Ընկերութեանս նուիրեցին։

Ուստի արժան համարեցանք պատուական հանդիսիդ միջոցաւ հրատարակել, յանուն Սեբաստիոյ ազգայնոց մեր շնորհակալիքն և երախտագիտութիւն, խնդրելով որ ընդունիք այս առթիւ մեր յարգանաց հաւատարիքն ընդ որս

Մնամք
Ի դիմաց Սենեքերիմեան
Ընկ. Սեբաստիոյ
Գործադիր ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Ռաֆայէլ Խաչիկեան Գրիգոր Ա. Օտապաշեան

9 Յունիս 1882
Ղալաթիա

Մասիսէ օգունան չու պէնտ տախի չայեանը տիգգաթ վէ միւթալաա օլունուզունան, պիզ տախի այնէն տէրճ իտէրիզ.

ՊՕՀՏԱՆ

Տմօրիք կամ Պոհտան կը գտնուի Սղերդի արեւելեան կողմը, սա խիստ ընդարձակ լեռնային գաւառ մի է. իւր սահմանն է՝ հարաւէն Միջագէաք (ձէզիրէ), հիւսիսէն Վան, արեւելքէն Շատախ, եւ արեւմուտքէն Սղերդ։

Պոհտանի մէջաեղէն կ'անցնի Տիգրիս գետն, զոր տեղացիք Պոհտան-Սույը կ'անուանեն, եւ Զօրաւան գետակը, որն որ լեռներու ստորոտէն բխած ջրոց հաւաքածոյ մ'է բաւական մեծկակ, բայց տեղացիք զայն Զօրաւան կ'անուանեն հանմանուն Տաճկաբնակ գիւղին առջեւէն անցնելուն համար. այս երկու գետերն, որոց առաջինը Սղերդէն 1 1/2 ժամ, կը տեւէ և միւսն 2 կամ 3 ժամ, կամուրջ չունենալուն համար քէլէկով (¹) երթևեկելու է։

Այս ընդարձակ գաւառի վրայօք կը պատմուի թէ ժամանակաւ բանական Հայ բնակիչք կան եղեր, բայց բռնաւորներու հարստահարութեանց, կողոպտմանց եւ կեղեքմանց երեսէն զգալթելով ուրիշ տեղեր բնակութիւն հաստատած են ու այսօր գրեթէ առաջուանին մէկ քառորդ մասն ալ չի կայ, ու եղածներն ալ աղքատ, խեղճ եւ ստրուկ վիճակի մէջ են։ Այս վիճակի Հայերն առ հասարակ կորսցնելով իրենց մայրենի լեզուն Քրդերէն կը խօսին. կերպարանքնին տարբերաձեւ և ընդհանրապէս սա ձեւով է. գլխարկնին մէկ կանգուն երկայնութեամբ զըլխաշաքարանման կաճեղիպակներ (քիւլահ) են, որոյ վրայ ալ 15–20 տեսակ նշաններ կը կապէն, շապիկնին խոշոր (խապա) կտաւէ շինուած, երկայնութիւնը մինչեւ ծունկերնին կը հասնի, իսկ թեւերուն տոտուներն (պոչերն) ալ երկու կանգունի չափ երկայն, որոնք երբեմն զարդու համար վիզերնուն ետեւէն մէկ մէկու հետ կը կապեն։ Շապիկի վրայէն հագած են մի տաեւ բաճկոն իսկ բաճկոնի վրայէն մի ոպ, որուն կուրծքին վրայ մեռաքսով բանուած է, իսկ կռնակն եւ բոլոր կողմերն ալ կենդանամարդանման մէկ թիզ երկայնութեամբ թիֆթիկահիւս է։ Սորա երկայնութիւնը մինչեւ աչքերնին կը հասնի և գինն ալ 100 զրուշ արժողութիւն ունի։ Իսկ անդրավարտիկնին (շալվարնին) բրդեղէն գոյնզգոյն ոճ է, ձեւով նման ճիշդ ջրհանկրաց (թուլումպաճի) անդրավարտիկներուն. իսկ ոտնամաններուն տակն ալ 100էն աւելի քապքապ կոչուած Ղուլթիկի գամէն գամուած է, լեռներու վրայ քալելու դիւրութեան և չի հիննալու համար։ Սոյն անմարդավայել հանդերձներնուն յարմարած է նաև իրենց նիհար, ժժգոյն, անշնորհ և ադեղ դէմքերնին, այնպէս որ նոր տեսնող անձ մը անկարելի է չի ասէ կայ, չայլայլի և չի կարեկցի այս նարպիւտ Ամերիկացւոց թշուառ վիճակին վրայ, որոնք մարդկութեան կերպարանքէն դուրս երեւելով հրէշ (²) կոչուելու արժանացած են ամեն տեսակէտով։ Երբ մարդ Ամերիկացւոց վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար նոցա անցեալը նկատողութեան առնու, անշուշտ կը հիանայ, կ'ափշի. բայց եթէ քիչ մ'ալ ակնարկնիս դարձուցնենք այս նոր Ամերիկացւոց վրայ, ու զանոնք նիւթական, բարոյական, տնտեսական, ընտանեկան, անդամանական, կերպարանական և ամեն տեսակէտներով գնենք, անշուշտ ա՛լ աւելի շատ մտմտալով պիտի ցաւինք այս լեռնական Քրդահայաստանի թըշուառ արարածներու վրայ, որոց համար մինչև ցարդ հարցնող փրնտուող չէ եղեր. լաւ թող բմբռնեն Մասիսի ընթերցողք թէ Վան, Մուշ, Բաղէշ և Սղերդ, որոնք Հայաստան կոչուած են, շրջակայիւք հանդերձ արդարեւ մեծաւ մասամբ

նուազ կը տարբերին այս ողորմելիներէն, որոց անձամբ այցելութիւն տուած ու շրջագայած եմ։ Այս տեղերն որոնք Հայաստան անուանած են, միայն անուամբ է, միայն անցեալն տխուր յիշատակութիւններն ներկայացնող մի քանի վանքերովն և մի քանի յիշատակարաններովն է։

Բէր. — Պոհտանի արտահանած բերքերն են. դխտոր, ուրոն, թիֆթիք, բուրդ, աղտոր, նուշ, գուշնա, շուշմայ, գաղի խէժ, բ[illegible] եկնի խէժ, պութմնիայ ճաճառ, եղջերնի և պատուական մեղր։

Կենդանի. — Խոզ, աղուէս, արջ, նապատակ, կուզ, ջրշուն, գայլ, ինձ, ոզնի, անալութ, նոխազ և վայրենի կատու։

Բովանդակութիւն Հայ բնակչաց Պոհտանի. — Պոհտան գաւառի ամբողջ բնակիչ Հայք, այժմ առ առաւելն 800 տուն կամ 10,000 անձ կը հաշուի։

Հանդէր. — Երեք տեսակ աղի, այժմ բանուկ, իսկ արծաթագոյն կեղեցիկ աւազի հանքեր, չի բանուած, որոնք եթէ հալուին, կը յուսացուի որ արծաթ պիտի ելնէ մէջէն. այժմ ասիկա միայն գիր չրջնելու համար կը գործածեն ոմանք։

Վանդէր. — Պոհտանի մէջ բնաւ վանք չկայ։

Եբեսիական. — Պոհտանի երեւելի բազմահայ աւաններն են Տէհ, Բզիմ և Խասխէր։

Տէհ Սղերդի արեւելեան կողմ 8 ժամ հեռաւորութեամբ ընդ իշխանութեամբ Սղերդի կառավարչութեան գայմագամանիստ աւան մի է, սակայն տեղացիք բնաւ յօ. ժար չեն ու միշտ կը բողոքեն այլուր բարձմանը համար (¹)։ Լսածիս նայելով՝ մօտերս կայսերական նոր անօրինութեամբ այդ տեղէն վերցնելով ի Խասխէր աւանն փոխադրուելու հրաման տրուած է, իցէ՛ թէ ճիշդ լինէր այս աւետիսն ինքնաստ գիւղացւոց։ Տէհ 250 տուն բնակչօք աւան մի է, 245 տունը Հայոց և 5ը Տաճկաց։ Հայք ունին երեք հաստատուն եկեղեցիք, Ս. Յովհաննէս, Ս. Աստուածածին և Ս. Գէորգ անուամբ, նաեւ երկու հատ ալ փլած եկեղեցիք Ս. Սաֆանոսի և Ս. Աստուածածնայ անուամբ։ Եկեղեցեաց կալուածներն ալ, որք միջին հաշուով 150 կտոր ընդարձակ արտերէ կը բաղկանան, մեծ մասը անմշակ, մի մասն ալ բռնաւորաց ձեռք, և մի փոքր մասն ալ թէպէտ եկեղեցեաց դիրկ, բայց այնչափ շահաւէտ չըլլալուն, բնաւ Ազգ. վարժարանի օգուտ չունին, ու իրենք ալ աղքատիկ ըլլալուն, երկար ժամանակէ ի վեր վարժարան չունենալու բաղդին են թարկուած են (²), որոյ առթիւ, այսչափ բազմահայ և Պոհտանա-կեդրոն գիւղաքաղաքի մը մէջ այսօր չկայ նոյն իսկ քահանայից մէջ ալ Հայերէն խօսող. գրող և պարզ հասարակ կարդալ մը գիտցող անձ մը, թողլով ուրիշ պէտքերն և թերութիւններն, զի ասա ցաւալի է յայտնել որ քահանայք իսկ Քրդախօս և սոյն պաշտօնի անյարմար են։

Խասխէր աւանը կը գտնուի Սղերդի արեւելեան կողմ 14 ժամ հեռաւորութեամբ, Տիգրիս գետի մէկ ճիւղին եզրն շինուած, օդն առողջարար, կլիմայն բարեխառն և ջուրը զով ու մաքուր, կ'արտադրէ ամենապտուղական ճերմակ մեղր. այս տեղ Պէրվարի անուանեալ համանուն նահանգին յատկացեալ է. կառավարական միւտիրն ալ հոս կը նստի, և որ այժմ Տէհի գայմագամութիւնը ասա պիտի փոխադրուի, որոյ վրայօք յառաջուց խօսեցայ։ Ունի 300 տուն բնակիչ, 50ը Հայ և 250ը Քուրդ։ Հայք ունին երեք աւերակ եկեղեցիք, որոց միոյն անունն է Ս. Կատարինէ, իսկ միւսներունը տեղացիք իսկ չեն գիտեր։ Սոյն աւանին ի վաղուց բերդապատուած է եղեր, որոյ աւերակներն ցարդ կեցած են։ — Աղթամար այս տեղէն 30 ժամ կը տեւէ, բայց ճանապարհն ձիւնապատ լեռ, ապառաժ քարուտ և վտանգաւոր ըլլալուն՝ բանուկ չէ, մարդ ալ արդէն չկրնար երթեւեկել չարաղործներու պատճառաւ։

Օղէ բազմահայ աւանը կը գտնուի դայ.ձեալ Սղերդի Արեւելեան կողմ, լբը 20 ժամ հեռաւորութեամբ, կը հպատակի Խասխէրի տեսչութեան։ Սա ունի չորս բերդով 200 տուն զուտ Հայ բնակիչ, ունի նաև Ս. Ստեփաննոս անուամբ մի եկեղեցի շէն, իսկ Ս. Անտոն, Ս. Եղիշէ, Կարմիր Աւետարան, Ս. Սիմէոն, Ս. Գէորգ և Ս. Աստվածածնայ անուամբ եկեղեցիք աւերակ առանց կալուածի և իբրեւ առանց վարժարանի։

Բահանայ (¹). — Պոհտան գաւառի մէջ 800 տուն Հայն կը կառավարուի ճիշդ երեք քահանայիք, որոց չգոյութեան պատճառաւ բաւական անկարգութիւնք եղած են։ Մկրտութիւնք ամիսներ յետոյ կը լինին, բազում ննջեցեալք առանց քահանայի՝ աշխարհականաց ձեռօք կը թաղուին. շատ ընտանիքներ ալ քահանայն ուշ տեսնելնուն՝ երկար ժամանակ անհաղորդ կը մնան։

Ե. Գ. Տեղւոյս Միացեալ ընկերութեան հին վարժարանին մէկ պատն փլաւ առանց վնասի, հիմա աղայք դուրսը մնալով՝ եկեղեցւոյ մէջ կ'ընթեռնուն։ Կայսերական կառավարութեան գութն և Ազգային Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը հրաւիրեք նորոգ կառուցանելիք վարժարանի շինութեան հրամանագրոյն շուտ ղրկուելուն առթիւ։

Բաղէշի կուսակալը տեղէս մնոյս 13ին մեկնեցաւ դէպի Ելիման։

(Մ.-Է.)

. . . Խմբագիր,

Ազգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնս մեծաւ շնորհակալութեամբ կը փութայ հրատարակել ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ Ս. Համբարձման տօնին առթիւ ի նպաստ Հիւանդանոցի՝ Ղալաթիոյ Սեբաստացի պանդուխտ ազգայիներէ հաւաքեալ նպաստից ցանկը։

Մեծապատիւ Տեարք	ղրշ.
Դաւիթ Գրմզեան	150
Ահարոն Մարգարեան	130
Գարուստ Նորհատեան	108
Յակոբ Բէքմէզեան	108
Գէորգ Մ. Գէորգեան	108
Յակոբ և Փիլիկ Մատոյեան	108
Համբարձում և Անդրէաս Մարգարեան	108
Մ. Այիքսան Սամուելաշեան	108
Յովհաննէս Մարկոսեան	108
Թորոս Կէտիկեան	108
Փանոս Մ. Եղիկեան	108
Զատիկ Քէսէէեան	108
Միքայէլ Օտապաշեան	108
Մխիթար Գրմզեան	60
Ոսկան Մ. Եղիկեան	54
Թագւոր Նորհատեան	54
Ղուկաս Ղուկասեան	54
Ղազարոս Քէսէէեան	54
Փանոս Տայիկեան	52
Կարապետ Սաֆանեան	40
Մ. Անանիա Քէօրօղլեան	40
Մկրտիչ Տէմիրճեան	40
Մկրտիչ Թադէոսեան	30
Յովհաննէս Մատոյեան	30

(¹) Պոհտան գաւառն թէպէտեւ ըստ Պատրիարքարանի յանձնարարութեան Սըղերդի Առաջնորդութեան թեմն է. բայց անոնք բնաւ չեն ճանչնար զՍղերդ, այլ Աղթամարայ Ս. Կաթողիկոսն, հետեւաբար քահանայները ձեռնադրողը նորին վեհաշնորհութիւնն է։

մեծ նախատինք մ'է թէ Սահմանադրութեան ոգւոյն, թէ Ազգ. պատկառելի վարչութեանդ, զոր առ ոչինչ կը համարի յիշեալ էֆէնտին, և թէ վերջապէս թաղեցւոց։

Գարակէօզեան էֆէնտի պարտէր ըստ Սահմանադրութեան օրինաց, իւր տարեկան հաշիւները իւրաքանչիւր տարւոյ վերջը ներկայել Ազգ. պատկառելի վարչութեանդ Տնտեսական խորհրդոյն, որք վաւերացեալ թաղիս Ս. եկեղեցւոյն բակը կախուելու էին 'ի տես թաղեցւոց։

Գարակէօզեան էֆէնտի զայս չըրաւ և չէր կրնար ընել, զի իւր ստորագրութեան տակ գտնուած անուանական հաշուեցուցակն ալ կը հաստատէ իւր ապօրինաւոր ընթացքը։

Վերոգրեալ հաշուեցոյցին մէջ նախ 94397 ղ.ի պարտք մը նշանակուած է զանազաններու անւամբ։ Կը զարմանամք որ դրեթէ հազար ոսկւոյ մօտ գումարի մը ի՞նչպէս զանազաններու պարտք ըսելով կ'անցնի, մինչդեռ քիչ մը վարը սորա հաղիւ մէկ տասներորդին չափ գումարներ պահանջատէրերու անուամբ և տակոսի քանակութեամբ կը նշանակուին մանրամասնօրէն։

Ասկից զատ 4800 ոսկւոյ ահագին պարտք մը նշանակուած է Ռալի Նսմիքօ անուամբ և $^0/_0$ 12 տակոսով։ Քաջ գիտէք վսեմաշուք Տէ՛ր, թէ այսպիսի ահագին գումարի մը համար $^0/_0$ 12 անիրաւ տոկոս մը, որ այսչափ տարիներէ 'ի վեր վճարուած է, ահագին կործանումի կը պատճառայ ո՛չ միայն թաղիս, այլ և համայն Ազգին։ Ուստի եթէ ստորագրեալ թաղեցիքս առաջին տարիէն տեսնէինք կալուածոց հոգաբարձութեան օրինաւոր հաշուեցուցակը, բնականաբար այն տեսնէն պիտի բողոքէինք, ինչպէս այժմ խոսիւ կը բողոքեմք և բնաւ չեմք ընդունիր սոյն օրինակ անիրաւ տոկոս մի, քանի որ անդին $^0/_0$ 6 կամ 8 տոկոսներով մանր մանր գումարներ մեր աչաց առջև ունիմք։

Թաղեցիքս ստուգած եմք նաև թէ յիշեալ Ռալի Նսմիքօ, ասկից մի քանի տարիներ յառաջ մահացած բլլալով, իւր այն ժամանակի ստացուածոց մէջ այսպիսի պահանջ մը բնաւ չէ տեսնուած։ Ուստի սոյն ամենակարևոր կէտը պատկառելի վարչութեանդ ամենախորին ուշադրութեանը յանձնելով, կ'աղաչեմք և կը պաղատիմք վսեմաշուք Տէ՛ր, որ 'ի սէր Ազգիս և 'ի սէր ապագայ սերնդեան փութաք ամենայն անկողմնակալութեամբ, պէտք եղած քննութիւններն 'ի գործ դնելով, և իրողութիւնը ստուգելով զարժանն տնօրինելու շնորհն ընէք։

Փափաքելի է մեզ գիտնալ նաև վսեմաշուք Տէր, թէ ո՞յք են զանազան հաշիւներէ եղած 90146 դ. հեկանի գէնը, և ո՞րոնցմէ է 60755 ղ.ի զանազաններէ պահանջը։

Վսեմաշուք Տէ՛ր, Բերայի թաղեցիքս առ այժմ սոյն դիտողութիւններ կը ներկայացնեմք Ազգ. պատկառելի վարչութեանդ, որոյ կողմանէ վաւերացեալ և օրինաւոր հաշուեցոյցի մը գալուստեանը անհամբեր կ'սպասեմք, որպէս զի աւելի մանրամասն դիտողութիւններնիս ալ յայնժամ մատուցանեմք։

Որով Ամենամ
ամենախոնարհ ծառայք
Ազգ. պատկառելի Վարչութեանդ
(Սրբազրբ-Բիլ-Նէ)

4 Յունիս 1882
Բերա

. . . Մելէթիի,

Մէրքէզի Իսթանպոլ օլարագ, Դայսէրիեէմիզ ասնճաղը Նամիկ Կրթասիրական խմբնակ պիր ընկերութիւն թէշքիլ վէ Կրթական տեսչութիւն թարաֆընան բէյանն թաապիդ օլունանուշը զաղէթաներ մի թէպէրինիզի օգուտներարա մա-

լիւմ տիւր։ Մէզքիւր ընկերութիւնուն Դայսէրիեէտէ տախի պիր շիպէսի օլուպ, պու վէճհ իլէ կէրէք պարաատա կէրէք վէթանքմիզատա պիր միւտաէթտէն պէրու իշէ ավամ օլունմագատա տբր։ Պուրաճա ումուրու շիրքէթին տահա մունթազամ պիր հալէ վազ, վէ սուհուլէթլէ տէվամ օլունատիրմէսի իչին, պու տէֆա Ընդհանուր ժողովատա էքսէրիեէթի արա իլէ աթի իւլ էսատի էֆէնտիլէրատէն միրէքքէպ 7 զէվաթ երեսփոխանական հէյեէթ ինթիխապ օլունտուլար։

Կարապետ էֆէնտի Կիւրպէնկեան
Սարգիս » Կիւտէնեան
Շնորհք » Մ'իհրանեան
Կարապետ » Սահակեան
Յակոբ » Ինճէթեան
Յակոբ » Իսպէչերեան
Գրիգոր » Սէրովբէեան

Էֆէնտիի միւմիլէյհիւմիւ թէպրիք իլէ, միլլէթճէ պաշգա մահէլլէրտէ բարա էսիրկէմէեէն, ամմա վէթանլարը իչին պիգայտ պուլունան հէմշէհրիլէրիմիզին իշպու ուխուվվէթի թէշվիզ էիմմէթ ու թէշվիգի իլէ, իշպու ուխուվվէթի խայրիեէ կիւնէն կիւնէ քէպի թէրազը իյլեթիպ, Դայսէրիեէմիզատէ ինթիշարը մէատրիքիֆէ ճիատէն խըտմէք իտէպիլմէք պահթնա վէ շէրէֆինէ նաեիլ օլուր։

. . . Խմբագիր,

Սեբաստիոյ ազնուատոհմ դերդաստաններէ հանդուցեալ բարեյիշատակ Իշպահեան Մ. Բաբել աղայի կողակից Ազնուափայլ Տիկին Իշպահեան և իւր եղբայրն Մեծ. Յակոբ տղա ազգասիրական գովելի գործոցմամբ, իւրեանց սեփականութիւն եղող Սեբաստիոյ Պալաք-սօքաք թաղի մի տունն Ընկերութեանս նուիրեցին։

Ուստի արժան համարեցանք պատուական հանդիսիդ միջոցաւ հրատարակել, յանուն Սեբաստիոյ ազգայնոց մեր շնորհակալիքն և երախտագիտութիւն, խնդրելով որ ընդունիք այս առթիւ մեր յարգանաց հաւատարիքն ընդ որս

Մնամք
Ի դիմաց Սենեքերիմեան
Ընկ. Սեբաստիոյ
Գործադիր ժողովոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Ռաֆայէլ Խաչիկեան Գրիգոր Ա. Օտապաշեան

9 Յունիս 1882
Ղալաթիա

Մասիսէ օգունան չու պէնտ տախի չայեանը տիգգաթ վէ միւթալաա օլունուզունան, պիզ տախի այնէն տէրճ իտէրիզ.

ՊՕՀՏԱՆ

Տմօրիք կամ Պոհտան կը գտնուի Սղերդի արեւելեան կողմը, սա խիստ ընդարձակ լեռնային գաւառ մի է. իւր սահմանն է՝ հարաւէն Միջագէաք (ձէզիրէ), հիւսիսէն Վան, արեւելքէն Շատախ, եւ արեւմուտքէն Սղերդ։

Պոհտանի մէջաեղէն կ'անցնի Տիգրիս գետն, զոր տեղացիք Պոհտան-Սույը կ'անուանեն, եւ Զօրաւան գետակը, որն որ լեռներու ստորոտէն բխած ջրոց հաւաքածոյ մ'է բաւական մեծկակ, բայց տեղացիք զայն Զօրաւան կ'անուանեն հանմանուն Տաճկաբնակ գիւղին

(¹) Այստեղ քէլէկ ըսուածը ոչխարի տիկ մի է, որ փչելով կ'սուռեցնեն ու ապա բերանը կապելով կը ձգեն գետին մէջ, վրան տախտակ կամ փայտ շարած, որոյ վրայ ուղեւորք կը նստին և քէլէկապետն ալ տափակ փայտով մը իրը թի պահպանելով կ'անցունէ զուղեւորս երբեմն ջրաւ և երբեմն առանց ջրաւ։

(²) Շատ երջանիկ պիտի համարէի զինքս եթէ ձեռքս նկարիչ մը անցնէր ուսանց կերպարանքը նկարել տալով, մի օրինակ Պատրիարքարանի և մի ալ ազգասէր տեարց ղրկէի որով կարենայի նըկարագրութիւնս հաստատել և յայնժամ իրաւամբ իրենց գութն հայցել այս ողորմելի արարածներու վրայ։

(¹) Եթէ յարմար տեսնուի, դիտողութիւն ըրեք թէ, գիւղացիք խիստ գեղեցիկ են և տգէտ, կառավարական բռնաւոր անգամոց առեւանգութեամբ լըլկուելով աւանն ապականուած է, ուստի յ'անուն պատուոյ այս բողոքին ելած էին։

(²) Այս աւանն ուսումնարան մը պահելու կայուածքներ ունի, բայց տէր չունի, եթէ ընկերութիւնք այստեղ ձեռնարկեն, չնչին ծախքով մը կրնան կանոնաւոր վարժարան մը ունենալ։ — Այր առթիւ ուշադրութիւնն կը հրաւիրեմ առ որ անկ է։ —

Պետրոս Տաքէսեան	30
Մարգար Նորայեան	20
Մեսրովպ Պալըքճեան	20
Յարութիւն Առաքելեան	20
Տիգրան Նորհատեան	20
Աբիկ Մաթոսեան	20
Սարգիս Մահտեսեան	20
Առաքել Աթոնեան	20
Սարգիս Պէյլեան	20
Յարութիւն Հալաճեան	20
Յովակիմ Զօլաքեան	20
Յովակիմ Ճիւվէլէկեան	20
Միքայէլ Ղայիմեան	20
Պապէ Զուլիկեան	20
Կիրակոս Նորհատեան	20
Նահապետ Մրրիկեան	20
Նշան Ս. Անտոնեան	20
Յովհաննէս Ասարեան	20
Աստուածատուր Պզտիտէրտէրեն	20
Առաքել Անտոնեան	20
Երանոս Առաքելեան	20
Խաչիկ Անտոնեան	20
Պապէ Ղարակէօզեան	20
Գէորգ Վարդապետեան	20
Առաքել Տիլպէրեան	20
Աստուածատուր Քոչոչեան	10
Մարգար Անուշեան	10
Սարգիս Զարդարեան	10
Յակոբ Ամէտեան	10
Յարութիւն Գրմզեան	10
Աթանաս Պասմաճեան	10
Պապիկ Ուզարճեան	10
Պօղոս Սողոմեան	10
Յովհան Մ. Նիկողոսեան	10
Աւետիս Ալպահեան	10
Կարապետ Ղաֆէսճեան	10
Յովհաննէս Տաշճիեան	10
Գէորգ Տէրտէրեան	10
Յարութիւն Զատրճեան	10
Ղազարէլ Մազմանեան	10
Մ. Պետրոս Եաղուպեան	10
Յարութիւն Ղասցի Մանուկեան	10
Նիկողոս Եէկիրցեան	10
Յարութիւն Տաքէսեան	10
Ղազարոս Տաքէսեան	10
Երեմիա Կոսոչեան	10
Մինաս Մինասեան	10
Մ. Աստուածատուր Բագարեան	10
Սիմոն Կիրիսեան	10
Համբարձում Գումչեան	10
Ալիքսան Ճաշխանեան	10
Յովհաննէս Մարաքեան	10
Նազարէթ Մախտեսեան	10
Համբարձում Մազմանեան	10
Պետրոս Խազանեան	5
Թորոս Սիրապեան	5
Ոսկան Պալիկեան	5
Սարգիս Զաքարեան	5
Յարութիւն Յովհաննէսեան	5
Եղեկիէլ Գէորգեան	5
Վարդան Ղալաճեան	5
Ստեփան Ղարակէօզեան	5
Յովսէփ Եաղուպեան	5
Մարտիրոս Պակճեան	5
Նշան Զատրճեան	5
Սարգիս Խուչկերեան	5
Յարութիւն Ապկարեան	5
Համբարձում Եէկիրցեան	5
Աբրահամ Սիրապեան	5
Յարութիւն Անտոնեան	5
Գրիգոր Քիպարեան	5
Մ. Ալիքսան Զօրայեան	5
Մանուկ Կլօրեան	5
Գրիգոր Մոզիկեան	5
Տօնիկ Ղապաճեան	5
Պօղոս Մ. Մանուկեան	5
Կարապետ Մուճեան	5
Յակոբ Մահտեսեան	5
Աբրահամ Հապէչեան	5
Կարապետ Մարտիրոսեան	4

Երկու հազար ինն հարիւր 2905

հինգ դահեկան

Ի դիմաց Հիւ. Հոգբրձ.

Ատենադպիր Ատենապետ

Յ. Ֆէնէրճեան Մէյրէլ Յակոբեան

4 Յունիս 1882

Կ. Պոլիս

ԹԷՇԷՔՔԻՐ, ԹԷՇԷՔՔԻ, ՎԷ ՐԷՃԱ.

ԹԷՇԷՔՔԻՐ

Ղաղէթա տէնիլէն շէյ, էթ, վէ էթմէք վէ էմսալի կիպի իհթիեաճաթը զարուրիյէատէն օլմասրդը, վէ իհթիեաճաթը զարուրիյէատէն օլան շէյլէր հագգընտա պիլէ քէսաթլըգ հիւքմ իթմէքտէ օլտուղու թագտիրատ, ամմէքէթիմիզ ղազէթաճրլարը կիպի սէրմայէսիզ ղազէթաճրլարընը, նէ մէրթէպէ կիւճիւք վէ տարլըգ չէքմէքտէ օլտուգլարընը հէր քէս տերք իտէպիլիր։

Լագըրաքմըզ պիր եէրէ խրտմէթ իտիպ, վէ պիր մահէլլտէն կիզլի վէ աշիքեար սուրէթտէ եարտըմ կէօրմէքտէ օլան ճիզվիթլէր վէ տալգավուգլար իչին տէկիլ տիր։

Թէշէքքիւր վէ չօգ թէշէքքիւր իտէրիզ քի, նիչէ համիյէթքեար զաթլար, պիր գաչ տէֆա տըր, վագթինտէն էվվէլ քէնտի ղազէթալարը պէտէլինի հիմմէթ իլէ, իշիմիզէ պախը սուհուլէթ իյլէմիշլէր տիր։

ԹԷՇԷՔՔԻ

Իսթանպոլտա պուլունտուղու կիպի, թաշրալարտա տախի, նիչէ համիյէթլի զաթլար, վագթինտէ ագճէ իրսալինէ հիմմէթ իթտիքտէն պաշգա, հաթթա վագթինտէն էվվէլ հիմմէթ իտէնլէր տախի վարտըր. լաքին, շունա էսէֆ իտէրիզ քի, պազըլար, հայտէ նէզաքէթտէն նաշի տիմէեէլիմ չօգլար, վագթինտէ բարա կէօնտէրմէքլիկէ հիմմէթ իթմէտիքլէրի շէօյլէ տուրսուն, պիրինճի, իքինճի, իւչինճիւ, տէօրտինճիւ, պէշինճի, վէ Խիւտա՝ալիմ ալթընճը մէքթուպումուզա գարշըլըգ, տէկիլ բարա, հաթթա իքի սաթը պիր ճէվապ պիլէ կէօնտէրմէքլիկէ հիմմէթ լյլէմէմէքտէ տիրլէր։

Պիզիմ կիպի միլլէթ եիկիրմի սէնէ խրտմէթ իթմիշտէ պէշ բարա սահիպի օլմամըշ օլան պիր ատամըն, պիր կիւն պիր մէճիսիեէսի էքսիք օլտուղու կիպի, թապիթիյլէ եա բուլու վէ եա սա քեաղըզը էքսիլէրէք, օլ կիւն ղազէթաը չըգարըլամատաճաղը տերքեար իքէն, էն ազը իքի եիւզ լիրատան զիեատէ մահթուպաթը, էլլի ալթմըշ մահէլլտէ եըլարճա պէքլէմէքտէ տիր։

ՐԷՃԱ

Պու կիւնլէրտէ, հէր քէս հէր թարաֆտա սահրալարտա եազըգլարտա օլուպ, ախզ ու իթճաճ տահա զիեատէ նէտրէթ զուհուրի ատէթտէն օյտուգտան պաշգա. Մըսըը վէ Իսկէնտէրիյէ վագատասրտա իւսթէ կէլտիկի ճիհէթլէ, իշիմիզճէ զիեատէճէ տարլըգ հասրլ օլտուղու կիպի, օթուզ գըրգ լիրատա էշէտտի լիւզումումուզ պուլունտուղունտան, վէ պէօյլէ պիր վագթտա, պու գատար աղըրլըգ քիմսէեէ վիրիլէմէեէճէկինտէն, իլէրուտէ մահսուպ իթմէք իւզրէ, ղազէթամըզա ապօնէ օլմագլըգա բաղպէթ իթմէքտէ օլան զէվաթը ղայրէթքէշանտան, պիրէր մագպուզ իրսալիյլէ, եալրնըզ էէէբ դէէիրէեէ էօտիւնճ օլարագ հիմմէթլէրինի ըէճա իթմէքլիկէ մէճպուր օլմուշուզ տուր։

Իմտի, կէրէք պու սուրէթլէ, վէ կէրէք եըլըգ վէ եախօտ ալթը այլըգ բէչինան իսթէմէք ճիհէթիյլէ միւբաճաթ իտէճէկիմիզ զաթլարը, պու ըիճամըզը գապուլ պիրլէ, պիզի թէքէրրիւրի թէշէքքիւրէ պօրճլու գըլմալարընը թէմէնինի իտէրիզ։

Էկէր պազը զաթլար, հէնուզ պիզ մէքթուպ վէ մագպուզ կէօնտէրմէզտէն էվվէլ, քէնտի համիյէթլէրինի իպրազ իթմէքլիկէ հիմմէթ իտէրլէր իսէ, անինտէ լազըմ կէլէն մագպուզու կէօնտէրէճէկիմիզտէ, վասրլը տէօթի ճիղի օլմուշ օլմասընա խապէրտար սլուրլար։

Պիզ պու միլլէթտէ, եիկիրմի իքի սէնէտէն պէրու, եինէ պու զաղէթամըզլա, պու գատարճըգ մէպլաղլարը, պէլքի եիւզ տէֆա, հիչ թանբա տըղրմըզ միհթաճէյին վէ մաղտուրին իչին իեանէ թօբլամագլըգ իֆթիխարընա նայիլ օլտուգտան պաշգա, պինէրճէ լիրալար թօբլաեըգ, վէ պինէրճէ լիրալար տախի գազանըգ ֆէտա իտէրէք, եիւղէրճէ վէ պինէրճէ ճանլար սէվինտիրմէքլիք իպ պալ ու շէրէֆինէ տախի նայիլ օլմուշ իքէն. է՛յ, տիւնեա պու եա, տէօնէր, հէմ հէմիշէ տէօնէր, պու կիւն. եինէ այնի միլլէթտէ, վէ այնի զազէթա իլէ, քէնտի շախսրմըզ իչին, պու գատարճըգ պիր իսթիդբազա միհթաճ օլմուշ, վէ հիճապը պէրթաբաֆ իլէ իճթիսար էյլէմիշիզ տիր. անճագ, ճէնապը Հագգան շունու նիեազ իտէրիզ քի, պիր կիւն տէ, շու շիմտիքի հիւքմ իթմէքտէ օլան տույղու վէ ախլագ տահա զիեատէ իլէրու կիտէրէք, սանէլի միլլէթտէ, շախսրմրզ իչին իեանէ թօբլամագլըգա միհթաճ օլուպ տա օնա տա մուվաֆֆագ օլմամագլըգ պէտապախթլըզընը կէ՛օրմէէլիմ...

Մանղումէ կէրչի պիր ուֆաճըգ զազէթա տըր, լաքին, էրպապը տիգգաթ իչին, շու շիմտիքի հալի, միլլէթճէ ումումի հալիմիզի տերունինտէ կէօսթէրէր պիր այնա սաեբլա սէգա տըր։

Թաշրալարտա պուլունուպ տա, հէնուզ բարա կէօնտէրմէմիշ օլան զաթլարընը, հիչ տէյլի իսէ ինսաֆ իտէրէք, պիր քէրրէ ղազէթա հիսսապլարընա պագմալարընը, վէ պիզի թէքրար թէքրար մէքթուպլար եազմագլըգ զահմէթինտէն, վէ թէշի եէրտէ վիրիլէճէք օլան բօսթա իւճրէթինտէն գուրթարմագլըգ նէյեէթի մէմուհէսիյլէ, քէնտիլէրինտէն, ագճէ իրսալինէ հիմմէթլէրինի, այրընա ըէճա իտէրիզ. վագաս, կէօնտէրէճէքլէրի ճիւղի պիր շէյ օլտուղունտան, թօգնէ պիլիրսին աճրն հալինտէն ֆէհվասընճա, ասլա էհէմմիյէթի վիրմէքտէ օլմալը տըրլար, հալպու քի շունու բանա պիրմէլի տիրլէր քի, քէնտիլէրճէ տահա մէսապէսինտէ կէօրիւլէն մաթլուպլարընընը պիր ադրաեա կէլտիկինտէ, պիզիմ իչին պիր կէօլ թէշքիլ իտէր, վէ պիզ տէ պէօյլէ տարլըգ չէքէրէք սիհէմէ վէ թաճիզլիկէ մէճպուր օլմաեընը։

ԱԶԴ

Յառաջիկայ կիրակէ, 13 յունիս, Դեր. Յարութիւն եպիսկոպոս Տէվլէթեան գիւղս Ս. Խաչ եկեղեցին հանդիսաւոր Ս. պատարագ մատուցանելով քահանայական ձեռնադրութիւն պիտի ընէ և շաբաթ երեկոյ ալ կոչում։

Ուստի զայս ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդոց ներկայս բարեհաճիք հրատարակել։

Մնամք խորին յարգանօք

Ի դիմաց Թաղ. խորհրդոյ

Վ. Ատենադպրի Վ. Ատենապետի

Անդոն Դրէյոր Մուրատ Խաչատուրեան

Պաղտեան

8 Յունիս 1882

Քուրուչէշմէ

ՖԷԼԻԲ

Իշպու բիսալէյի միֆիտէնին պուքէրրէ օն պիրինճի ճիւղիւ տէ նէշը օլունուպ, քէմաֆի իւս սապրգ միւֆիտ պահարար իլէ պէրաբէր, ալչազուրկ Կէղուբեան Թադէոս պատուելինին էրմէնիճէ օրարագ, կենսագրութիւնու տէրճինէ պէտ, վէ Խաչատուր Ս. Պաղտասարեան էֆէնտինին Զեֆիրիս ԳԱՐՆԱՆ սէրլէվհալը պիր աէ կիւզէլ ռատանաւորու տէրճ օլունտուղու կէօրիւրիւշտիւր։

ԻԼԱՆԱԹ

Գուրպաղըը—տէրէ չիֆթլիկը հիւմատունու մէրպուրթամբնտան իւչ բէնքեար արազիսի տախիլինտէ, մամէէֆէրրուտթ միւճէտտէէն պիր գըթտա գոթրա պինտա վէ ինչա իթմէք, վէ պաշգաճա սէնէվի տրթը պին զուրուշ պէտէլ իճար վիրմէք իւզրէ, եէտի սէնէ միւտտէթլէ իսթիճարընա թարիպի պուլունտուղունտան, պունտան զիեատէէ թարիպ օլտարարդ նիհատէթ չէհրը հայր Բումինին եիկիրմինճի բազար կիւնիւ խաղինէէի խատասաեի չահանէտ հէյլեթի իտարէեէ կէվմէլէրի։ 1—3

98 հազիրան 9

ՔԻՆԱ ԳԱԼԻՊԷԱԹԱ.

Եալբեզ Դըզրը էոմանդոբէոբյալ

Բէրբիպ օլանմաշ Չէյէլ էբնէբա շարագը

ԲԷՔ ԹԷՍՍԻՐԼԻ, ՎԷ ԼԷԶԻՉ, ՎԷ ԳՈՒՎՎԷԹ ՎԻՐԻՆՃԻ ՏԻՐ

Սրթմատան վէ գան ագրզրընտան, վէ սինիր գայիֆլիկինտէն նէչէթ իտէն խաթալըգլար իչին բէք միֆիտ տիր։

Մէզքիւր շարագ ատամրն իչթահընը աչըգ եիւսիւնէ ըէնը կէթիրիր, վէ տագարարընա գըրմըզըյըգ վէրիր. վէ քէզալիք վիճուտէ տինճլիք վէ խաֆիֆլիք, վէ ֆիքրէ տախի պէրրագըգ վէ աչըգլըգ քէսագ իթտիրիր։

Մէզքիւր շարագ Դալաթատա քէօրիւ պաշընտա վագը Մէհէմմէտ-Ալի-բաշա խանընտա Ամէրիգա էճզախանէսինտէ, վէ իսթանպոլտա տախի Պաղչէ գաբուսունտա Գասապեան էճզա մաղազասընտա պուլունմագտա տըր։

Մուրատ Վ. Պէյլէճեան

ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆՏԱ

ՅԱԿՈԲ ԲԷՇԻՇԵԱՆ

ՎԷ ՍՈՂՈՄՈՆ ՆԱՐԻՆԵԱՆ

ՇԻՐԲԷԹԻ

Միւմանիլէյհիւմ էֆէնտիլէր շէհ-

Թէշէքքիւր վէ չօգ թէշէքքիւր իտէրիզ քի, նիչէ համիյէթքեար զաթլար, պիր գաչ տէֆա տըր, վագթինտէ էվվէլ քէնտի ղազէթալարը պէտէլինի հիմմէթ իլէ, իշիմիզէ պախը սուհուլէթ իյլէմիշլէր տիր։

ԹԷՇԷՔՔԻ

Իսթանպոլտա պուլունտուղու կիպի, թաշրալարտա տախի, նիչէ համիյէթլի զաթլար, վագթինտէ ագճէ իրսալինէ հիմմէթ իթտիքտէն պաշգա, հաթթա վագթինտէն էվվէլ հիմմէթ իտէնլէր տախի վարտըր. լաքին, շունա էսէֆ իտէրիզ քի, պազըլար, հայտէ նէզաքէթտէն նաշի տիմէեէլիմ չօգլար, վագթինտէ բարա կէօնտէրմէքլիկէ հիմմէթ իթմէտիքլէրի շէօյլէ տուրսուն, պիրինճի, իքինճի, իւչինճիւ, տէօրտինճիւ, պէշինճի, վէ Խիւտա՝ալիմ ալթընճը մէքթուպումուզա գարշըլըգ, տէկիլ բարա, հաթթա իքի սաթը պիր ճէվապ պիլէ կէօնտէրմէքլիկէ հիմմէթ լյլէմէմէքտէ տիրլէր։

Պիզիմ կիպի միլլէթ եիկիրմի սէնէ խրտմէթ իթմիշտէ պէշ բարա սահիպի օլմամըշ օլան պիր ատամըն, պիր կիւն պիր մէճիսիեէսի էքսիք օլտուղու կիպի, թապիթիյլէ եա բուլու վէ եա սա քեաղըզը էքսիլէրէք, օլ կիւն ղազէթաը չըգարըլամատաճաղը տերքեար իքէն, էն ազը իքի եիւզ լիրատան զիեատէ մահթուպաթը, էլլի ալթմըշ մահէլլտէ եըլարճա պէքլէմէքտէ տիր։

ՐԷՃԱ

Պու կիւնլէրտէ, հէր քէս հէր թարաֆտա սահրալարտա եազըգլարտա օլուպ, ախզ ու իթճաճ տահա զիեատէ նէտրէթ զուհուրի ատէթտէն օյտուգտան պաշգա. Մըսըը վէ Իսկէնտէրիյէ վագատասրտա իւսթէ կէլտիկի ճիհէթլէ, իշիմիզճէ զիեատէճէ տարլըգ հասրլ օլտուղու կիպի, օթուզ գըրգ լիրատա էշէտտի լիւզումումուզ պուլունտուղունտան, վէ պէօյլէ պիր վագթտա, պու գատար աղըրլըգ քիմսէեէ վիրիլէմէեէճէկինտէն, իլէրուտէ մահսուպ իթմէք իւզրէ, ղազէթամըզա ապօնէ օլմագլըգա բաղպէթ իթմէքտէ օլան զէվաթը ղայրէթքէշանտան, պիրէր մագպուզ իրսալիյլէ, եալրնըզ էէէբ դէէիրէեէ էօտիւնճ օլարագ հիմմէթլէրինի ըէճա իթմէքլիկէ մէճպուր օլմուշուզ տուր։

Իմտի, կէրէք պու սուրէթլէ, վէ կէրէք եըլըգ վէ եախօտ ալթը այլըգ բէչինան իսթէմէք ճիհէթիյլէ միւբաճաթ իտէճէկիմիզ զաթլարը, պու ըիճամըզը գապուլ պիրլէ, պիզի թէքէրրիւրի թէշէքքիւրէ պօրճլու գըլմալարընը թէմէնինի իտէրիզ։

Էկէր պազը զաթլար, հէնուզ պիզ մէքթուպ վէ մագպուզ կէօնտէրմէզտէն էվվէլ, քէնտի համիյէթլէրինի իպրազ իթմէքլիկէ հիմմէթ իտէրլէր իսէ, անինտէ լազըմ կէլէն մագպուզու կէօնտէրէճէկիմիզտէ, վասրլը տէօթի ճիղի օլմուշ օլմասընա խապէրտար սլուրլար։

Պիզ պու միլլէթտէ, եիկիրմի իքի սէնէտէն պէրու, եինէ պու զաղէթամըզլա, պու գատարճըգ մէպլաղլարը, պէլքի եիւզ տէֆա, հիչ թանբա տըղրմըզ միհթաճէյին վէ մաղտուրին իչին իեանէ թօբլամագլըգ իֆթիխարընա նայիլ օլտուգտան պաշգա, պինէրճէ լիրալար թօբլաեըգ, վէ պինէրճէ լիրալար տախի գազանըգ ֆէտա իտէրէք, եիւղէրճէ վէ պինէրճէ ճանլար սէվինտիրմէքլիք իպ պալ ու շէրէֆինէ տախի նայիլ օլմուշ իքէն. է՛յ, տիւնեա պու եա, տէօնէր, հէմ հէմիշէ տէօնէր, պու կիւն. եինէ այնի միլլէթտէ, վէ այնի զազէթա իլէ, քէնտի շախսրմըզ իչին, պու գատարճըգ պիր իսթիդբազա միհթաճ օլմուշ, վէ հիճապը պէրթաբաֆ իլէ իճթիսար էյլէմիշիզ տիր. անճագ, ճէնապը Հագգան շունու նիեազ իտէրիզ քի, պիր կիւն տէ, շու շիմտիքի հիւքմ իթմէքտէ օլան տույղու վէ ախլագ տահա զիեատէ իլէրու կիտէրէք, սանէլի միլլէթտէ, շախսրմրզ իչին իեանէ թօբլամագլըգա միհթաճ օլուպ տա օնա տա մուվաֆֆագ օլմամագլըգ պէտապախթլըզընը կէ՛օրմէէլիմ...

Մանղումէ կէրչի պիր ուֆաճըգ զազէթա տըր, լաքին, էրպապը տիգգաթ իչին, շու շիմտիքի հալի, միլլէթճէ ումումի հալիմիզի տերունինտէ կէօսթէրէր պիր այնա սաեբլա սէգա տըր։

Թաշրալարտա պուլունուպ տա, հէնուզ բարա կէօնտէրմէմիշ օլան զաթլարընը, հիչ տէյլի իսէ ինսաֆ իտէրէք, պիր քէրրէ ղազէթա հիսսապլարընա պագմալարընը, վէ պիզի թէքրար թէքրար մէքթուպլար եազմագլըգ զահմէթինտէն, վէ թէշի եէրտէ վիրիլէճէք օլան բօսթա իւճրէթինտէն գուրթարմագլըգ նէյեէթի մէմուհէսիյլէ, քէնտիլէրինտէն, ագճէ իրսալինէ հիմմէթլէրինի, այրընա ըէճա իտէրիզ. վագաս, կէօնտէրէճէքլէրի ճիւղի պիր շէյ օլտուղունտան, թօգնէ պիլիրսին աճրն հալինտէն ֆէհվասընճա, ասլա էհէմմիյէթի վիրմէքտէ օլմալը տըրլար, հալպու քի շունու բանա պիրմէլի տիրլէր քի, քէնտիլէրճէ տահա մէսապէսինտէ կէօրիւլէն մաթլուպլարընընը պիր ադրաեա կէլտիկինտէ, պիզիմ իչին պիր կէօլ թէշքիլ իտէր, վէ պիզ տէ պէօյլէ տարլըգ չէքէրէք սիհէմէ վէ թաճիզլիկէ մէճպուր օլմաեընը։

Մէզքիւր շարագ ատամրն իչթահընը աչըգ եիւսիւնէ ըէնը կէթիրիր, վէ տագարարընա գըրմըզըյըգ վէրիր. վէ քէզալիք վիճուտէ տինճլիք վէ խաֆիֆլիք, վէ ֆիքրէ տախի պէրրագըգ վէ աչըգլըգ քէսագ իթտիրիր։

Մէզքիւր շարագ Դալաթատա քէօրիւ պաշընտա վագը Մէհէմմէտ-Ալի-բաշա խանընտա Ամէրիգա էճզախանէսինտէ, վէ իսթանպոլտա տախի Պաղչէ գաբուսունտա Գասապեան էճզա մաղազասընտա պուլունմագտա տըր։

Մուրատ Վ. Պէյլէճեան

ԻՍԿԷՆՏԷՐՈՒՆՏԱ

ՅԱԿՈԲ ԲԷՇԻՇԵԱՆ

ՎԷ ՍՈՂՈՄՈՆ ՆԱՐԻՆԵԱՆ

ՇԻՐԲԷԹԻ

Միւմանիլէյհիւմ էֆէնտիլէր շէհ-

ՏՕԳԹՕՐ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆԴԻ ՍԻՄՈՆՕՖ

Բայիթտիթմբգտա վէ միլլէթի միզատէն օլտուղու հալատ պիր թապիպի հազիգ տահա արթմըշ տըր. շէօյլէ քի տօգթօր Յակոբ Էֆէնտի Սիմոնօֆ Փարիստէ քէնտի իրմինի բէք բարլագ սուրէթտէ թահսիլ ու իքմալ, վէ քէնտի շէհատէթնա մէսի տախ ու իսթիհսալ պիրլէ, պու տէֆա պու թարաֆա ոտտէթ իյլէտիկինտէն, վէ շիմտիքի հալ եազ մէվսիմի օրմասը ճիհէթլէ Պողազ իչինտէ, Մէզար պուրնունամ մահէլլտէ 30 Նիւմէրօ իլէ միւբագդամ սահիլիանէտտէ իգամէթ իյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, հէր կիւն մահէլլի մէզպուրտէ, քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն քէյֆիզլէրի գապուլ իյլէմէքտէ օլտուղու կիպի, չարշէմպիհ կիւնլէրի տախի, մէճճանէն օլտուղու հալատ, պագմագտա տըր։

Բազար իրթէսի վէ բէնճշէմպիհ կիւնլէրի, սաաթ 6 տան 8 է գատար, Իսթանպոլտա Պաղչէ գաբուսունտա վագը 18 Նիւմէրօյու Մէրհամէթճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա, վէ միւրաճաաթ իտէն քէյֆիզլէրէ մէճճանէն պագմագտա տըր։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԻՍՊԻՋԱՐԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Իսթանպոլտա Պաղչէ-գաբուսունտա, Էմթաա կէօմրիւկիւ գարշուսընտա քիւշատ իյլէտիկիմիզ 45 նիւմէրօյու էճզախանէմիզ իչին քեաֆիֆէյի իլաճլարըմըզը Էվրօպատան հէնուզ ճէլլ իյլէմիշ օլուպ, քեաֆիֆէյի իսթիհզարաթըմըզը տախի, տիգգաթը թամամ իլէ հազիրլամըշ օլտուղումըզը տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ միւթէպէր էհալիմիզէ իլան իտէրիզ։

Մէվսիմ իգթիզասընճա, պալըգ եաղը խաթիմալ իթմէքտէ օլան զէվաթա, գարըշըգ վէ պօղուլմուշ եաղլարտան իթթինալ իթմէք իսթէտիքլէրինտէ, հէնուզ կէթիրթմիշ օլտուղումուզ Բէյթէրմէյէր ֆաղրիգասընընն հալիս մօրինօ պալըգը ճիյէրինին եաղընտան իշթիրա իթմէքլիքինի խալանէք պէտան իտէրիզ։

Իլաճլարընն եաբըլմասընա ֆէվգէլատէ տիգգաթ օլունմագտա օլտուղու կիպի, ֆիյաթճա տախի, իտարէ իտէպիլէճէկինտէն զիյատէ թալէպ իթմէմէյի քէնտիմիզէ մէսելէք իթթիհազ իթմիշ օլուղումուզտան, թէշրիճի իտէն միւշթէրիլէրին մէճճուն գալաճագլարը պի իշթիպահ տըր։

Էճզախանէմիզէ, մէմլէքէթիմիզին էն միւթէպէր տօգթօրլարընտան, տօգթօր Պ. Թիւրապան էֆէնտի տէվամ իթմէքտէ օլուպ, բազար կիւնլէրինտէն մաստա, հէր կիւն սաաթ 6 տան 9 գատար հասթալարընա պագմագտա տըր, վէ կէօզ, գուլագ թապիպի տօգթօր Դուսթօմիրիս տախի հէր կիւն հասթալարընը սաաթ 7½ տան 9 գատար գապուլ իթմէքտէ օլուպ, սայիր միւթէպէր տօգթօրլարտան տախի տէվամ իտէնլէր վար տըր։

Ց. ԻՍՊԻՋԷՐԵԱՆ

ՄՈՒԱՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էօյլէրէն, եօլէ սանու ալէֆ. սաաթ 4 և գատար

40–Պիւյիւք Հէնտէք սօղաղը–40

Տօքթէօրիւ միւմանիլէյհին գապինէսինտէ, հէր նէվի հավա պօշալարընը, վէ նէֆէս եօլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մտխսուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խաստալըգլարընա խուսուսի օլարագ պագտըրը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եաբան էսկի կէօրիւզ վէ նէզլէ, վէ պօղմանա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խաստալըգլարը, վէ քէօթրիմիւք վէ սարա կիպի իլլէթլէրին թապիպի խուսուսիի տիր։

Քէզա, կիզլի խաստալըգլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիմ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 21 յունիս

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 3%	81-35
» » 5%	114-60
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	12-10
» » գարանտը	12-05
1865 Իսթիգրազը	72-
1869 »	66-
1873 »	60-
Բումէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	54-25
Օսմանլը Պանգասը	771-25
Գրէտի Լիոնէ	715-
Բուս ֆոնտոսու 5% (1877	-
Բուսիանրն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտոսու	89-90
Մըսրը իսթիգ. պիրլէշմէյ	291-25
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	28-½
Դամպիս Լոնտրա իւզէրինէ	25-16

Բարիս, (Պուլվար) 21 յունիս

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 5%	114-40
Էսհամը Ումումիէ	11-90

Լոնտրա 21 յունիս

Ինկիլիզ զոնսոլիտի	99-15/16
Էսհամը Ումումիէ աչըլտը	11-15/16
» » գարանտը	11-¾
1865 Իսթիգրազը	14-¼
1869 »	14-
1871 »	61-
1872 (Պոնտիս Թրէկսոր)	25-½
1873 »	12-
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգրազը	71-
Օսմանլը Պանգասը	20-⅝
Բուսիա իսթիգրազը 1873	82-¾
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէշմիշ	57-⅝
» իսթիեազը (չըմէնտ.)	80-
Տարբա սանիեէ	56-¾
Մըսրը Բոչիլտ իսթիգրազը	73-½
1877 Մահարիսթան էսհամի	100-¼
Դամպիս Բարիզ	25-40

Վիէննա, 21 յունիս

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիա	120-30
Բումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	-

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումումիէ յունիս 9 ագշմ. գբ.	13-12
» » յունիս 10 սպհ. աչ.	13- 9
» » Լէն եիւքսէք	-
» » Լէն աշաղը	-
» » Սաաթ 3 տէ	13- 8
1865 Իսթիգ. (Մուքօն) 6% ֆ.	-
1866 » » 6% ֆ.	75-
1869 » (Բինար) 6% ֆ.	66-50
1872 » (Պոնտիս Թրէդոր	25-25
1873 » (Բինար) 6% ֆ.	62-50
Բումէլի չըմէնտրֆէր	53-
Ռէյթար դուբուշ	-
Հէվալէսիզ »	5-
Ագչէ ֆայիզի »	9-

ԱԳՈՍՏՈՍԻ ՖՈՒՏԱՔԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	6-30
Սօսիէթէ ժէն 6%	5-15
Իսթանպոլ Պանգասը	9-15
Սօսիէթէ Օթման	4-
Թրամվայ 5%	340-
Լավրիսմ (մատէն)	173-

ԱԳՋԷԼԻԷՐԻՆ ՌՈՒԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղբ Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110-15
Ֆրանսըզ ալթունու	87-36
Բօլ	90-14
Գրիմից ալթունու	51- 5
Պէեազ մէճիտիյէ	108- 3
Մէթալիք	207-20
Պէշլիք	211-20
Ալթընըզ	127- 5
Պագըր	700-
Գարպոն գայիմէսի գարիք	897-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲՈՒԶԱՍԸ

Լէն եիւքսէք	1050-
Լէն աշաղը	1050-
Սաաթ 3 տէ	1050-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԱՐԻԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ